

ECOBUSINESS
ЕКОЛОГІЧНІ ПІДПРИЄМСТВА

ЕКО- лідери України 2018/2019

АВТОМАТИЗОВАНІ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ

ІНЖИНІРИНГ

РІШЕННЯ ДЛЯ ДЕРЖСЕКТОРА

РІШЕННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

ПОВНА АВТОМАТИЗАЦІЯ

СЕРТИФІКОВАНЕ ОБЛАДНАННЯ

**КРОК ЗА КРОКОМ
В НОГУ З ЧАСОМ**

 +38 097 095 36 31
www.iteng.com.ua

Зміни творять люди!

Перший ексклюзивний випуск «ЕКОлідери».

Ця збірка про творців ЕКОЛОГІЧНИХ ЗМІН
є результатом проекту-визнання
«ECOtransformation–2018»

Головна ідея випуску — надати концентровану інформацію про стейкхолдерів «зелених» змін в Україні, про тих, хто протягом 2018 року допомагав державі й бізнесу йти шляхом «зелених» змін і надалі залишається прикладом наполегливості, цілеспрямованості, незламності заради збереження довкілля та якісного життя.

Видання буде корисним керівникам міст та громад, фахівцям і керівникам екологічних та юридичних служб промислових підприємств, топ-менеджерам, які здійснюють загальне керівництво компанією чи екологічними аспектами її діяльності.

Ми впевнені: збереження довкілля, як і процвітання України, залежать від успіху кожної окремо взятої компанії і талановитого екологічно свідомого менеджменту.

Видання «ЕКОлідери» зібрало кращих:

- Перших осіб держави, що стимулюють «зелені» зміни.
- Керівників підприємств, що впроваджують «зелені» технології та прогресивні стратегії з урахуванням дотримання законодавчих норм охорони навколишнього середовища, раціонального використання ресурсів.
- Керівників підприємств, що виробляють екологічно чисту й безпечну продукцію.
- Керівників підприємств, що використовують екологічно чисті джерела енергії.
- Лідерів інноваційних програм з енергоефективності та енергозбереження.
- Лідерів проектів екоінновацій та екостартапів.

Ми віримо, що тільки об'єднавши енергію та професійний досвід кожного, хто присвятив своє життя екології, можна досягти змін, яких потребує і планета, і наша держава, і кожний її громадянин.

З питань співпраці eco-magazine@ukr.net, тел. **+38 (050) 948-04-85**

Керівник проекту «ЕКОтрансформація в Україні»
Людмила Циганок

Чи готовий український бізнес працювати екологічно? Про проект ECOtransformation–2019

У 2018 році в Україні вперше вручено відзнаки «ECOtransformation–2018» (у професійних колах більше прижилася назва «ЕКОоскар»). Як виникла ідея проекту та якою є його головна мета?

Взаємодія з екологами та керівниками підприємств протягом кількох останніх років дала чітке бачення того, що, з одного боку, ми вимагаємо від них бездоганної професійності, виконання всіх вимог щодо екологічної безпеки й раціонального природокористування, а, з іншого, ми (усі разом, як держава, суспільство) не даємо їм достатніх інструментів і стимулів для «зеленої» модернізації.

Коротко кажучи — критика має бути максимально конструктивною та поєднуватися з відзнаками досягнень.

Головна ідея проекту — створити додатковий стимул для «зеленого» розвитку, популяризувати кращі з екорішень, дати бізнесу екоорієнтири й показати, що бути ЕКО — це вже не тренд, а необхідність!

Схожі заходи вже давно проводять в європейських країнах, США та навіть Китаї!

Тепер і в нас є власна екологічна премія, якою відзначатимуть кращих та яка задаватиме планку всім іншим учасникам! «ECOtransformation–2019» (екотрансформація) покликана сприяти формуванню нової системи цінностей, підтримувати лідерів бізнес-спільноти, які, попри економічні труднощі, формують справжні національні цінності — повагу до своєї землі, піклування про її збереження та процвітання.

Модернізація виробництва із впровадженням кращих доступних технологій — основний інструмент зниження негативного впливу на довкілля: таким є меседж для учасників проекту.

Головна відзнака ECOtransformation має вигляд кубика-трансформера. Що ж символізує ЕКОоскар?

Діяльність у сфері ЕКО — як головна нагорода проекту у вигляді куба, що тримається лише на одному куті — багатогранна, поєднує державу–бізнес–громадськість–науку задля майбутнього якіс-

ного життя, дотримання Україною всіх міжнародних природоохоронних зобов'язань, і водночас це хитка конструкція: один неправильний рух — і наслідки відчує кожен.

Хто брав участь у проекті у 2018-му, та хто може долучитися до нього у 2019 році?

Ми нагородили вже 50 стейкхолдерів «зелених» змін — тих, хто протягом року впливав на екологічну політику держави та окремих підприємств, успішно долав перепони та знаходив рішення задля екологічної трансформації держави та бізнесу!

Цей проект об'єднав усіх ключових персон держави та бізнесу у сфері ЕКО, кра-

щих відомих галузевих експертів, екоактивістів, а також керівників підприємств, що вже стали на шлях «зелених» змін.

У 2018 році відзнаку отримали також ті лідери екостартапів, які своїми інноваціями, екотехнологіями, апробованими на практиці, допомагали трансформуватися іншим, надаючи послуги, інформацію, залучаючи інвестиції, тощо.

Отже, учасником ECOtransformation–2019 може стати той, хто має апробовані успішні рішення у сфері охорони довкілля, екотехнології, та надасть аргументи щодо можливості застосування таких рішень широким загалом суб'єктів господарювання (неабияка користь напрацювань)!

ECOtransformation–2019 розпочинається 1 березня 2019 року, а завершиться наприкінці року врученням відзнак.

Щоб взяти участь у проекті, необхідно:

- 1 крок** — мати успішний кейс: реалізований та апробований екопроект;
- 2 крок** — надіслати заявку організаторам: eco-magazine@ukr.net +38 (050) 948-04-85, (044) 507-22-27 (внут. 359);
- 3 крок** — про успішні досягнення має знати бізнес-середовище.

Докладно: www.media-pro.com.ua/ecoaward

ЕКОЛОГІЯ І ДЕРЖАВА

Сергій Савчук, голова Держенергоефективності	6
Ірина Овчаренко, голова Державного агентства водних ресурсів України	8
Юрій Шафаренко, директор Департаменту відновлюваних джерел енергії Держенергоефективності	9
Володимир Бучик, директор Департаменту стратегічного розвитку Держенергоефективності	10
Руслан Стрілець, директор Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської ОДА	11
Олександр Ігнатенко, доцент кафедри економічної політики та врядування Національної академії державного управління при Президентові України	12
Вікторія Киреева, директор Департаменту екології та природних ресурсів Київської ОДА	14
Анатолій Куцевол, директор Команди підтримки реформ при Міністерстві екології та природних ресурсів України	15
Ольга Семків, проектний менеджер (підтримка імплементації Директиви ЄС про промислове забруднення), Команда підтримки реформ при Мінприроди	16
Світлана Сушко, експерт з наближення законодавства (підтримка імплементації Директиви ЄС про промислове забруднення), Команда підтримки реформ при Мінприроди	17
Володимир Білоконь, проектний менеджер реформи Сталого використання водних ресурсів, Команда підтримки реформ при Мінприроди	18
Ростислав Федів, перший заступник Мукачівського міського голови	19
Олег Юсипенко, в. о. генерального директора КП «Плесо»	20
Андрій Нікітін, директор КП «Житомирводоканал» Житомирської міської влади	22
Вадим Ноздря, позаштатний радник міського голови Львова, директор КП «Зелене місто»	23

ІНВЕСТИЦІЇ. ФІНАНСИ. ПОСЛУГИ. АСОЦІАЦІЇ

Кирило Шевченко, голова правління АБ «УКРГАЗБАНК»	24
Владислав Антипов, генеральний директор Центру Екології та Розвитку Нових технологій (ЦЕРН)	25
Вадим Бельський, засновник ТОВ «Проектно-екологічний консалтинг»	26
Віталій Данкевич, директор ТОВ «НВК «УкрЕкоПром»	27
Юлія Усенко, ГО «Всеукраїнська агенція інвестицій та сталого розвитку»	28
Георгій Гелетука, голова правління громадської спілки «Біоенергетична асоціація України»	29
Андрій Конеченков, голова правління громадської спілки «Українська вітроенергетична асоціація», віце-президент Всесвітньої вітроенергетичної асоціації	30
Світлана Берзіна, президент ВГО «Жива планета», засновниця Центру екологічної сертифікації та маркування	31
Кирило Косоуров, ГС «Асоціація підприємств у сфері поводження з небезпечними відходами»	32
Анна Таранцова, заступник голови Української Пакувально-Екологічної Коаліції (УКРПЕК)	33
Дмитро Лукомський, генеральний директор компанії «Авенстон»	34
Марина Дяченко, координатор партнерської мережі «Освіта в інтересах сталого розвитку»	36
Світлана Нігородова, національний координатор програми малих грантів ПРООН-ГЕФ	37

Юрій Епштейн, директор «Аккорд Лтд»	38
Сергій Колісник, керуючий партнер Адвокатського об'єднання «Екобезпека», адвокат	39
Павло Бондарев, менеджер з екології та технологій Асоціації виробників цементу України «Укрцемент»	40
Іван Паламарчук, заслужений природоохоронець України	42
Людмила Хоміч, адвокат за спеціалізацією природоохоронне законодавство, експерт журналу «ECOBUSINESS. Екологія підприємства»	43
Валентин Щербина, еколог Національної поліції України	44

ЕКОТРАНСФОРМАЦІЯ І БІЗНЕС

Оксана Лашта, керівник сектора з охорони навколишнього середовища компанії «Гудвеллі Україна»	46
Любов Богачевська, директор із питань розвитку та комунікацій компанії «Гудвеллі Україна»	47
Олександр Семенець, головний еколог агроіндустріального холдингу МХП	48
Андрій Вагін, заступник генерального директора з екології ПрАТ «Укрграфіт»	50
Ростислав Шурма, генеральний директор ПАТ «Запоріжсталь»	52
Ірина Вербіцька, керівник напрямку «Екологія» енергетичної компанії ДТЕК	54
Сергій Шапран, головний виконавчий директор Броварського алюмінієвого заводу, засновник, голова правління групи компаній Alumeta Group	55
Павло Балага, директор ТОВ «ЕкоКошет»	56
Марина Тимошенко, еколог, автор журналу «ECOBUSINESS. Екологія підприємства»	57
Юлія Бойко, еколог АТ «Дніпропетровський завод прокатних валків»	58
Михайло Іванов, директор «Екоенерго-буд»	59
Андрій Сокол-Черніловський, провідний менеджер із будівництва ТОВ ЦЕНТРБУД («Екологічні та Промислові Проекти», Project Partner of Solid Waste Consult «Ukraine — Bavaria»)	60
Олексій Соловйов, менеджер з розвитку ТОВ «АЙТІ-ІНЖИНІРИНГ»	61

ЛІДЕРИ ЕКОПРОЕКТІВ

Станіслав Ігнат'єв, засновник Харківського енергетичного кластеру, виконавчий директор Інституту сталого розвитку	62
Євгенія Аратовська, засновниця проекту «Україна без сміття»	63
Тетяна Омеляненко, координатор представництва групи молодих фахівців Міжнародної асоціації твердих відходів (ISWA) в Україні	64
Сергій Волков, голова громадської організації «Друге життя»	65
Ірина Черниш, Павло Ткаченко, учасники ініціативної групи Save Dnipro, співзасновники та розробники чат-боту SaveEcoBot	66
Вікторія Норенко, директор компанії «Зелений птах»	67
Маріанна Бойко, екоблогер, екотренер, автор проекту Zero Waste Ukraine	68
Людмила Циганок, керівник проекту ЕКОтрансформація в Україні», шеф-редактор журналу «ECOBUSINESS. Екологія підприємства»	69

Сергій Савчук

голова Держенергоефективності

Адреса: пров. Музейний, 12, м. Київ, 01001

Тел.: +38 (044) 590-59-60

E-mail: savchuk@sae.gov.ua

Сайт: saee.gov.ua

Гармонічний розвиток та досягнення результатів — найбільша насолода життя!

Має великий професійний досвід в енергетиці. Працював як у бізнесі, так і в органах виконавчої влади України (**Кабінет Міністрів України, НАК «Нафтогаз України», НКРЕ, TAS Group**).

2014–2018 роки

З моменту свого призначення на посаду Голови Держенергоефективності у серпні 2014 р. досяг значних успіхів у розвитку сфери енергоефективності та відновлюваної енергетики для забезпечення енергонезалежності держави.

Завдяки ініційованим та реалізованим заходам і стимулам у цих сферах вдалося отримати конкретні результати, серед яких основними є такі:

- Прийнято Національні плани дій з енергоефективності та відновлюваної енергетики до 2020 року.
- **Понад 525 тис. українських сімей** стали учасниками державної програми «тепліх кредитів» та вже **заощаджують 20–50 % і навіть більше коштів** на комунальних послугах. Завдяки «теплим кредитам» в економіку країни залучено **близько 7 млрд грн**.
- Уперше в Україні запроваджено ЕСКО-механізм та енергоменеджмент у бюджетній сфері:
 - із жовтня 2017 р. й до сьогодні у Системі електронних публічних закупівель PROZORRO оголошено **близько 700 ЕСКО-тендерів**;
 - за останні 2 роки вже укладено **більше 220 ЕСКО-контрактів** на загальну суму понад **240 млн грн**.
- У співпраці з Держенергоефективності близько 180 місцевих органів влади впровадили систему енергоменеджменту у бюджетних установах.
- Скорочено споживання газу **на 6 млрд м³** на рік населенням, бюджетною сферою та підприємствами ТКЕ у 2018 р. порівняно з 2014-м.
- За останні 4 роки залучено більше 1,7 млрд євро «зелених» інвестицій в Україну:
 - **біля 500 млн євро** — у встановлення **2120 МВт** нових потужностей теплової енергії для заміщення газу;
 - **понад 1,2 млрд євро** — у введення понад **1300 МВт** потужностей відновлюваної електроенергетики.
- Відкрито ринок використання сонячних панелей приватними домогосподарствами. За 4 роки **близько 7500 родин** встановили сонячні електроустановки загальною потужністю близько **160 МВт**. Ще на початку 2015 р. таких сімей було тільки 40.

ДЕРЖЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

www.facebook.com/SDSavchuk

www.linkedin.com/in/sergiy-savchuk-231817113

twitter.com/SavchukSergiy

- **Утричі** зросла кількість і потужність біогазових установок: із **10 установок** потужністю 15 МВт станом на кінець 2014 р. до **33 установок** потужністю 46 МВт станом на 01.01.2019 р.
- Україна приєдналася до Статуту Міжнародного агентства з відновлюваних джерел енергії **IRENA**.
- Започаткована та розвивається тісна співпраця у сфері «чистої» енергетики з провідними країнами світу: Китай, Молдова, Португалія, Хорватія, Об'єднані Арабські Емірати, Словаччина, Кіпр, Словенія, Німеччина, Фінляндія, Данія.
- Спільно з МЗС Фінляндії та НЕФКО засновано Фінсько-український трастовий фонд обсягом 6 млн євро для фінансування підготовки «зелених» проектів в Україні.

Перспективи

У пріоритеті Держенергоефективності — розробка та прийняття ефективної та інвестиційно-сприятливої законодавчої бази для:

- запровадження системи «зелених» аукціонів;
- запуску «зелених» бондів;
- ринку твердого та рідких біопалив;
- виробництва енергії із сміття;
- механізму стимулювання промислових підприємств до енергоефективності;
- стимулювання населення та ОСББ до впровадження енергоефективних заходів;
- реалізації ЕСКО-механізмів у бюджетних установах та об'єктах органів влади;
- запровадження системи енергоменеджменту у бюджетній сфері.

Ірина Овчаренко

голова Державного агентства водних ресурсів України

Адреса: вул. Велика Васильківська, 8, м. Київ, 01004

Тел.: +38 (044) 235-61-46

E-mail: davr@davr.gov.ua

Сайт: www.davr.gov.ua

FB: www.facebook.com/davr.gov.ua

Я вірю, що спільними зусиллями представників влади, водокористувачів, волонтерів, екологічно свідомих громадян ми змінимо ставлення до українських річок. Разом подолаємо перешкоди на шляху до досягнення доброго стану водних об'єктів України

Головним проектом 2018 року, над яким працювала команда Держводагентства, є впровадження європейських стандартів в управління водними ресурсами. Адже плідна законотворча робота у 2017 році дала змогу зробити безпосередні практичні кроки у 2018-му. Змінено головний підхід — з адміністративно-територіального на басейновий принцип управління водними ресурсами. Тепер одиницею управління є річковий басейн, а не його частини в межах окремих областей.

- Уперше за час існування незалежної України розпочато державний облік поверхневих вод із застосуванням сучасних геоінформаційних систем у водній сфері. Так, запроваджено сучасні геоінформаційні системи «Водні ресурси України» та «Моніторинг водних ресурсів України», які відкривають реальний доступ до екологічної інформації.
- У всіх основних басейнах річок сформовано басейнові ради, як головні консультативні платформи для узгодження рішень усіх зацікавлених сторін, дотичних до води. Це водокористувачі, науковці, громадськість, органи влади та ін.
- Запроваджено європейський принцип «водокористувач платить» через фонд розвитку водного господарства, який наповнюється за рахунок відрахувань 10 % від сплати за спецводокористування.
- Задля модернізації застарілого насосно-силового обладнання на сучасне та економії витрат на електроенергію Водний сектор першим серед державних організацій запровадив енергосервісні договори.
- Також проведено масштабні екологічні заходи: «День води–2018 — Вода для майбутнього», «День Дніпра — Чистий Дніпро починається з тебе!», «Міжнародний день чистих берегів». Основну ставку зроблено на виховання екологічної свідомості у молоді та в усього громадянського суспільства України.

Перспективи

- Розпочати підготовку планів щодо управління річковими басейнами України.
- Запровадити е-дозвіл на спецводокористування та новий порядок проведення моніторингу вод.

Юрій Шафаренко

директор Департаменту відновлюваних
джерел енергії Держенергоефективності

Адреса: пров. Музейний, 12, м. Київ, 01001

Тел.: +38 (044) 590-54-09

E-mail: Shafarenko.UA@gmail.com

Сайт: saee.gov.ua

FB: www.facebook.com/Yurii.Shafarenko

Зеленій енергетиці в Україні бути!

У сфері енергетики працює понад 10 років. Пройшов програму підготовки українських лідерів у США від Open World та програму підготовки молодих управлінців Уряду України від Міністерства економічної справи та енергетики Німеччини за участі Міжнародного проекту GIZ.

2014–2018 роки

Основну увагу сконцентровано на формуванні ефективної державної політики для розвитку відновлюваної енергетики та забезпечення енергонезалежності держави. Зокрема, підготовлено низку відповідних законодавчих актів:

- Закон України щодо стимулювання виробництва тепла з альтернативних джерел, що передбачає спрощену та прозору схему встановлення стимулюючих тарифів на тепло з місцевих видів палива;
- Закон України щодо вступу до Міжнародного агентства з відновлювальних джерел енергії (IRENA), що дає змогу Україні покращити інвестиційний клімат «зеленої» енергетики та залучати пільгові кредити на розвиток цієї галузі;
- законопроект щодо розвитку внутрішнього ринку рідких біопалив, який дасть змогу використовувати аграрний потенціал на транспорті, знизити вартість автомобільного пального та скоротити імпорт нафтопродуктів;
- законопроект щодо переходу до нової моделі стимулювання відновлюваної електроенергетики (аукціони), що дасть змогу: запровадити реальну ринкову ціну на електроенергію з відновлюваних джерел; підвищити конкуренцію на ринку; знизити цінове навантаження на кінцевого споживача.

Досягнення за цей період:

- на 6 млрд м³ (24 %) скорочено річне споживання газу в 2017 році порівняно з 2014-м. Це дає змогу залишати в бюджеті країни майже 1,2 млрд євро на рік;
- 2120 МВт нових потужностей теплової енергії, які працюють на місцевих видах палива;
- 1307 МВт нових потужностей відновлюваної електроенергетики, що працюють за «зеленим» тарифом;
- 7450 родин встановили сонячні електростанції загальною потужністю 157 МВт.

Загалом, за останні 4 роки в українські проекти «чистої» енергетики інвестовано близько 1,7 млрд євро. Отже, сфера відновлюваної енергетики посідає перше місце у рейтингу залучених інвестицій в економіку України!

Володимир Бучик

директор Департаменту стратегічного
розвитку Держенергоефективності

Адреса: пров. Музейний, 12, м. Київ, 01001

Тел.: +38 (044) 590-59-79

E-mail: v.buchyk@sae.gov.ua

Сайт: saee.gov.ua

Енергоефективність — наш свідомий вибір для зміцнення енергетичної незалежності України!

Основною сферою моєї діяльності є використання європейських економічних та правових інструментів у сфері енергоефективності через реалізацію Урядової програми «теплих кредитів», здійснення законопроектної діяльності у сфері енергоефективності, а саме — імплементації директив ЄС.

2014–2015 роки

Уперше в Україні розроблено та запроваджено Урядову програму «теплих кредитів», яка стала популярним механізмом підтримки населення та ОСББ щодо впровадження енергоефективних заходів через відшкодування з державного бюджету частини суми кредитів.

Додатково до державної розроблено та запроваджено спільно з місцевою владою так звані місцеві програми здешевлення «теплих кредитів» (<http://saee.gov.ua/uk/programs/map>).

2015–2017 роки

Усю увагу сконцентровано на розробці проекту Закону «Про енергетичну ефективність будівель», що базується на провідному європейському досвіді імплементації відповідної Директиви 2010/31/ЄС.

Закон, прийнятий Парламентом 22 червня 2017 року за № 2118-VIII, передбачає:

- порядок визначення енергетичної ефективності будівель;
- організаційно-правові засади сертифікації енергетичної ефективності будівель;
- механізми та інструменти залучення коштів на впровадження енергоефективних заходів.

Також основні зусилля було спрямовано на імплементацію ключової європейської Директиви 2012/27/ЄС про енергоефективність, упровадження якої допоможе зміцнити енергетичну незалежність України. Розроблено проект Закону «Про енергетичну ефективність», який є першим актом спеціального законодавства, що визначає державну політику у сфері ефективного використання ПЕР та встановлює національну мету з енергоефективності.

2018 рік

Продовжено практичну реалізацію Директиви 2012/27/ЄС про енергоефективність, зокрема в частині встановлення національної мети з енергоефективності до 2020 року, яку розраховано фахівцями Секретаріату Енергетичного Співтовариства та проекту EU4Energy.

Перспективи

Подальша реалізація Урядової програми «теплих кредитів», збільшення кількості її учасників. Прийняття законів у сфері енергоефективності, імплементація профільних директив ЄС.

Руслан Стрілець

директор Департаменту екології
та природних ресурсів Дніпропетровської
обласної державної адміністрації

Адреса: вул. Лабораторна, 69, м. Дніпро, 49000

Тел.: +38 (096) 512-94-24

E-mail: ecology@adm.dp.gov.ua

FB: www.facebook.com/DepartamentEkologiiPrirodnihResursovOGA/

www.facebook.com/ruslan.strelets

Сталий розвиток, стратегічне планування та комплексний підхід — наш ефективний курс на зниження техногенного навантаження на Дніпропетровську область

Ми розробили й запровадили нову екологічну програму. Тепер замість 8-ми застарілих пост-радянських програм маємо одну комплексну, основою якої є принципи сталого розвитку та програмно-цільовий метод. Це наш стратегічний план роботи на майбутні 10 років.

Також ми запровадили широкомасштабний проект повернення до життя занедбаних водойм. Щороку реалізуємо понад 20 екопроектів. Протягом чотирьох останніх років завершили 62 проекти.

А ще розчистили 147,2 км русел річок, врятували від підтоплень 16 населених пунктів.

До акваторії Дніпровського водосховища випущено 4,131 млн мальків коропа, товстолоба та білого амура.

У 2015 році розпочато процес розбудови об'єктового моніторингу. На сьогодні 32 автоматизованих пости спостереження розташовані на межі СЗЗ підприємств, що здійснюють щохвилинний відбір проб.

Починаючи з 2016 року дізнатися про стан повітря в області можна на сайті ecoinfo.pro

У 2018 році удосконалено системи регіонального моніторингу та розроблено відповідний проект. Усебічний контроль здійснюватиме автоматизована мережа спостережень із 62 постів у 14-ти містах області. На цей час встановлено 24 пости спостереження.

Уже функціонують дві мобільні лабораторії швидкого реагування.

Завдяки співпраці з ДНІПРОКОСМОС нам тепер доступні точні супутникові знімки. Проведено інвентаризацію місць видалення відходів.

Виявлено близько 400 несанкціонованих сміттєзвалищ.

Перспективи

- Розчистити 171 км русел річок і водойм; захистити від підтоплень 15 населених пунктів.
- Здійснити зариблення 4,8 млн мальків на середній ділянці Дніпровського водосховища.
- Установити 38 автоматизованих постів спостереження за станом атмосферного повітря.
- Поступово знизити техногенне навантаження на область.

Олександр Ігнатенко

доцент кафедри економічної політики та врядування Національної академії державного управління при Президентові України, доктор наук з державного управління, к. э. н., старший експерт із міжвідомчої співпраці та економічного розвитку Проекту «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС)

Тел.: +38 (050) 313-41-83

E-mail: apignat@ukr.net

Сайт: pleddg.org.ua

scholar.google.com/citations?user=Na8WYuYAAAAJ&hl=ukhttp

Сталий розвиток — це балансування інтересів всіх природокористувачів

Інтеграція питань екологічної збалансованості

Проект ПРОМІС (*далі* — Проект) спрямовано на зміцнення муніципального сектора в Україні; впровадження ефективного демократичного управління та прискорення економічного розвитку шляхом підвищення спроможності українських міст у сфері демократизації врядування та місцевого економічного розвитку; створення сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу; підтримку процесу децентралізації та інтегрованого планування розвитку на місцевому, регіональному та національному рівнях. З квітня 2015 року Проект впроваджує Федерація канадських муніципалітетів за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади. Робота над ним триватиме до 2020 року.

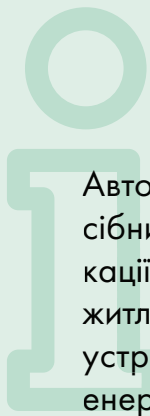
Однією з наскрізних цілей Проекту є інтеграція питань екологічної збалансованості. Усі його ініціативи аналізуються на предмет того, чи матимуть вони негативний вплив на довкілля, яким чином обмежити такий вплив і як максимізувати позитивний вплив на навколишнє природне середовище. У план реалізації Проекту включено Стратегію екологічної збалансованості, що забезпечить інтеграцію екологічних аспектів у всі напрями його діяльності — від загального планування до реалізації та оцінки кожної ініціативи і проекту.

Зокрема, з 2015 року Проект надавав експертну допомогу містам-партнерам щодо екологічної збалансованості: проводилися навчання та тренінги, у рамках співпраці з Асоціацією міст України супроводжувалася робота екологічної секції, підготовлено Методичні рекомендації щодо стратегічної екологічної оцінки на місцевому рівні тощо.

Про мою діяльність

Я є експертом журналу «ECOBUSINESS. Екологія підприємства», членом редколегії «Збірника наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України», членом Керівного комітету Програми малих грантів Глобального екологічного фонду, членом науково-технічної секції з питань житлово-комунального господарства Мінрегіону України, входив до різних робочих груп при міністерствах та відомствах, очолював керівні посади у громадських об'єднаннях у сфері екології.

Маю 21 рік досвіду роботи у житлово-комунальному господарстві, зокрема з питань енергоефективності: у Мінрегіоні України, Мінбуді України, Мінжитлокомунгоспі України, Держжитлокомунгоспі України, ДПІ «Київський Промбудпроект». Загальний стаж в органах державної

Автор понад 130 статей у фахових виданнях, включаючи 15 практичних посібників, зокрема у сфері екології. Є тренером курсів з підвищення кваліфікації з місцевого економічного розвитку, інвестицій, економіки та фінансів, житлово-комунального господарства, комунального обслуговування, благоустрою населених пунктів, екології, поводження з побутовими відходами, енергоефективності й енергозбереження.

Корпоративний: www.facebook.com/pleddgproject
Персональний: www.facebook.com/apignat

влади становить 11 років. Відзначений різними державними нагородами під час роботи на державній службі. Також маю 16 років управлінського досвіду, зокрема у зазначених інституціях (від начальника відділу до директора департаменту).

Під час своєї роботи у центральних органах виконавчої влади брав участь у розробленні законодавчих і нормативно-правових актів.

Безпосередньо під моїм керівництвом розроблено та затверджено близько 300 законодавчих і нормативно-правових актів у сфері благоустрою (утримання вулиць і доріг, зовнішнє освітлення, озеленення); комунального обслуговування (поводження з побутовими відходами, паркування транспорту, сфера поховання); інженерного захисту територій та міського електротранспорту.

Особисто мною організовано та проведено понад 50 всеукраїнських конференцій, семінарів і тренінгів за напрямками роботи.

Маю досвід із розроблення програм щодо поводження з побутовими відходами, благоустрою, озеленення, інженерного захисту територій, енергозбереження тощо.

Крім того, маю досвід роботи з міжнародними організаціями, де був залучений як експерт (консультант) в екологічні проекти UNDP/GEF, REC, World Bank, TWINING, DESPRO, SIDA, USAID, EU, DANCEE.

Вікторія Киреєва

директор Департаменту екології
та природних ресурсів Київської
обласної державної адміністрації

E-mail: ekokireeva@gmail.com

FB: www.facebook.com/kireeva.viktoria

Ми — за чисте довкілля!

З 2016 року очолює Департамент, кожного дня роблячи вагомий внесок у охорону навколишнього природного середовища, забезпечує екологічно збалансований розвиток Київської області.

Вона має досконалі знання з екології, раціонального використання природних ресурсів, екологічного менеджменту та безпеки життєдіяльності. Упроваджує новітні підходи до розвитку в суспільстві екологічної свідомості.

Департаментом екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації здобуто ряд досягнень у сфері охорони довкілля, а саме:

- Розпочато реалізацію інноваційного проекту «Система моніторингу Київської області» з метою збереження та захисту життя й здоров'я населення від негативного впливу, спричиненого забрудненням довкілля.
- Установлено 13 стаціонарних постів спостереження — спеціально обладнаних павільйонів, що здійснюють вимірювання та передавання в автоматичному режимі даних про концентрацію забруднюючих речовин в атмосферному повітрі, про потужність еквівалентних доз гамма й рентгенівського випромінювання та про метеорологічний стан. Відтепер жителі Київщини у будь-який час мають змогу отримувати інформацію про стан повітря, яким вони дихають.
- Запроваджено сортування сміття у школах.
- Проведено освітні та екологічні заходи.
- Створено нові та забезпечується утримання існуючих об'єктів природно-заповідного фонду Київської області.

Департамент проводив екологічні заходи, спрямовані на озеленення населених пунктів, а саме: висаджено 1977 зелених насаджень (дерев, кущів) та сформовано архітектурний ландшафт двох парків на території Київської області.

У червні 2018 року Департамент презентував першу пересувну мобільну лабораторію в Київській області, яка дасть змогу оперативно реагувати на звернення громадян та критичні екологічні ситуації, що можуть погіршити стан довкілля.

Лабораторію оснащено сучасними приладами для вимірювання більш як 17 показників забруднення атмосферного повітря, рівня радіаційного забруднення, метеорологічних показників і контролю якості води.

Анатолій Куцевол

директор Команди підтримки реформ
при Міністерстві екології та природних
ресурсів України

E-mail: anatolii.kutsevol@gmail.com

FB: www.facebook.com/anatolii.kutsevol

“Carpe diem”

Здобув три вищі освіти: філологічну та фінансову; магістр державного управління.

Очолює Команду Підтримки Реформ при Міністерстві екології та природних ресурсів України з моменту її створення у 2017 році. Під його керівництвом проводять експертні та адвокаційні роботи з упровадження реформи управління відходами, сталого управління водними ресурсами, Держекоінспекції, контролю та моніторингу промислових викидів, нової кліматичної політики тощо.

Має 15 років експертного та управлінського досвіду. Працював у Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Адміністрації Президента України. В Урядовому офісі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції виконував функції заступника директора.

Очолював напрям міжнародних відносин та відносин із державними органами у юридичній фірмі Semper Legal Attorneys at Law, працював директором Всеукраїнського об'єднання «Платформа Громадянських Ініціатив», очолює Центр Перспективних Ініціатив та Досліджень.

У 2018 році Команді Підтримки Реформ при Мінприроди вдалося:

- розробити законопроект «Про Державну природоохоронну службу» (реєстраційний № 9336), який було передано ініціативній групі народних депутатів України та який чекає на перше читання. Цінність документа полягає у тому, що він дає відповідь на запитання — як створити дійсно компетентний орган екологічного нагляду та контролю з працюючими повноваженнями правоохоронного органу;
- розробити проект Концепції реалізації державної політики у сфері промислового забруднення, яка пройшла належні консультації з громадськістю та бізнесом. Цей документ стане основою для реформи дозвільної системи в екологічній галузі та стосуватиметься усієї промисловості (один інтегрований дозвіл замість купи дозволів на різні типи забруднення від різних інституцій), а також упровадження найкращих доступних технологій та методів управління;
- розпочати функціональний аналіз структурних підрозділів Мінприроди, та підзвітних йому органів влади. Такий аналіз потрібний для розмежування функцій формування та реалізації політики;
- розробити технічні вимоги до загальнодержавної інформаційної системи «Відкрите довкілля», концепцію якої Уряд схвалив наприкінці 2018 року. «Відкрите довкілля» це не просто онлайн-інформація про стан навколишнього середовища, це аналітична система, яка дасть змогу приймати рішення, базуючись на достовірних та актуальних даних.

Ольга Семків

проектний менеджер
(підтримка імплементації Директиви ЄС
про промислове забруднення),
Команда підтримки реформ при Мінприроди

E-mail: olga.semkiv@gmail.com

FB: www.facebook.com/olga.semkiv

Viam supervadet vadens Дорогу здолає той, хто йде

Закінчила Національний університет «Києво-Могилянська академія» за напрямом «Екологія». Має 14 років професійного досвіду, що включає роботу проектного менеджера в одній з найбільших енергетичних компаній України, незалежного експерта у проектах ЄС та ПРООН, аналітика з політики у сфері протидії зміні клімату у Point Carbon Thomson Reuters.

Брала участь у багатьох аналітичних і дослідницьких проектах із «зеленої» енергетики та кліматичної політики.

Досвідчений проект-менеджер, орієнтований на результат: з 2012 року супроводжувала проекти спільного впровадження (скорочення викидів парникових газів) у рамках Кіотського протоколу, які забезпечили зменшення викидів CO₂ більш як на 10 млн т -екв. Завдяки різноманітному досвіду роботи у бізнесі та дослідницьких проектах має розуміння особливостей впровадження вимог директив ЄС у галузі зменшення промислового забруднення як для українського бізнесу, так і суспільства в цілому.

В Команді підтримки реформ при Міністерстві екології та природних ресурсів працює з усім спектром завдань, що стосуються гармонізації європейського законодавства у сфері запобігання та контролю промислового забруднення, зокрема, реформування дозвільної системи у галузі охорони довкілля, транспонування висновків найкращих доступних технологій та методів управління, моніторинг і звітність.

Коментар експерта: метою КПР є створення стратегічного бачення — Концепції реалізації державної політики та Плану дій до неї у сфері промислового забруднення навколишнього природного середовища, що реалізують найбільші підприємства енергетики, металургії, хімічної промисловості тощо. Ці документи розробляють на основі Директиви 2010/75/ЄС про промислове забруднення.

Хоча досі основним рушієм трансформацій у цій галузі є Угода про асоціацію, громадянське суспільство дедалі наполегливіше виводить на перший план проблематику виконання підприємствами зобов'язань щодо промислового забруднення.

Директива 2010/75/ЄС пропонує нові підходи, створюючи фундамент для переговорів та залучення усіх ключових заінтересованих сторін: державних органів влади, підприємств, громадськості.

Команда підтримки реформ докладе максимум зусиль, щоб ці підходи стали реальністю для України в найближчому майбутньому.

Світлана Сушко

експерт з наближення законодавства
(підтримка імплементації Директиви ЄС
про промислове забруднення),
Команда підтримки реформ при Мінприроди

E-mail: sushkosb@gmail.com

FB: www.facebook.com/profile.php?id=100001466702070

Сьогодні — найкраща можливість змінити завтра

Здобула вищу юридичну та економічну освіту, магістр права. Займається розробленням правової та аналітичної документації з адаптації законодавства ЄС в Україні. Має досвід роботи у державних, приватних та громадських організаціях екологічного спрямування, організації навчальних тренінгів із права ЄС.

У Команді підтримки реформ працює над транспозицією норм європейського законодавства у галузі промислового забруднення та впровадження вимог Директиви 2010/75/ЄС.

Коментар експерта: у суспільстві зростаючого споживання й гонитв за економічним розвитком доречно згадати для чого все це потрібно, і дати оцінку таким, здавалося б, звичним речам, як чисте повітря, безпечна питна вода, вартість дерева, тиші.

Україна ще не відчула повною мірою катастрофічний брак чистого повітря та ціну впливу забруднення довкілля на здоров'я людини, як це відчули у деяких індустріалізованих країнах. Вартість якісної питної води та співвідношення із середньою тривалістю життя людини, як порахували в інших країнах, результат аномальної кількості тонн небезпечних забруднювачів, що потрапляють у ґрунти та водні ресурси унаслідок накопичення сміття та безвідповідальної діяльності промисловості.

Європейські країни розпочали цей процес ще у 1961 році, коли Великобританія запровадила єдиний підхід до контролю забруднення води, що поширився на всі річки та прибережні води. А 1990 року вже було створено систему інтегрованого контролю забруднення. Перший документ щодо інтегрованого запобігання та контролю забруднення на рівні ЄС було прийнято у 1996 році; він закріпив єдині стандарти щодо захисту повітря, водних ресурсів, ґрунтів від промислового забруднення. З часом вимоги до промисловості посилювалися, а пріоритети захисту довкілля змінювалися зі зменшення шкідливого впливу унаслідок діяльності промисловості до максимального його попередження.

Сьогодні Директива 2010/75/ЄС є головним інструментом ЄС, що регулює промислове забруднення та ґрунтується на 7-ми попередніх директивах. Директива має на меті досягнення максимально високого рівня захисту здоров'я людини й довкілля завдяки зменшенню шкідливих промислових викидів і забруднення та покриває близько 50 тис промислових об'єктів на території ЄС.

Екологізація свідомості, як і екологізація економіки, — це вже не модний тренд, а єдина можливість вижити нашим нащадкам.

Володимир Білоконь

проектний менеджер реформи
Сталого використання водних ресурсів,
Команда підтримки реформ при Мінприроди

E-mail: v.bilokon@gmail.com

FB: www.facebook.com/volodymirbilokon

“Вода камінь точить!”

Експерт у галузі екологічної та водної політики, кандидат географічних наук. Має досвід роботи у наукових, державних та міжнародних організаціях, що опікуються питаннями стану навколишнього середовища, серед них — Мінприроди, Державна екологічна інспекція, ГЕФ і ПРООН, МАМА-86, проекти технічної допомоги ЄС. Одним із найбільших професійних досягнень вважає координацію роботи з розробки Закону України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» та головного інструмента його реалізації — Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011–2015 роки. Указані документи стали головною передумовою отримання Україною коштів Секторальної бюджетної підтримки ЄС.

У Команді підтримки реформ відповідає за реформу в галузі управління водними ресурсами, підготовку стратегії водної політики України, підтримку сталої діяльності Національного водно-політичного діалогу, а також координує роботу проектів, долучених до реформування галузі водокористування: EUWI+, APENA, SEIS, EMBLAS, H₂Office, та проекту ГЕФ для басейну Дністра.

Пріоритетні напрями реформування стосуються впровадження директив ЄС: рамкова водна директива; рамкова морська директива. На основі цих директив та інших нормативно-правових документів формується водна стратегія та концепт реформування галузі.

Коментар експерта щодо розвитку галузі. Підбиваючи підсумки двох останніх років, можна зазначити, що водний сектор отримав чи не найбільший імпульс серед інших природоохоронних сфер у напрямку наближення до відповідного законодавства ЄС. Адже протягом вказаного періоду на правовому та нормативному рівні вирішено кардинальні питання впровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом, зокрема, визначено райони річкових басейнів, затверджено порядки з підготовки планів управління річковими басейнами (ПУРБ) та здійснення державного моніторингу вод. Держводагентство створило 12 Басейнових управлінь водними ресурсами (БУВР) та 13 басейнових рад (БР).

Водночас досі немає правового визначення інституційних та фінансових питань з реалізації ПУРБ, головною метою яких є досягнення та підтримання доброго екологічного, кількісного та якісного стану водних об'єктів України. Суттєвого вдосконалення та практичної реалізації потребують механізми залучення заінтересованих сторін до процесу управління річковими басейнами, зокрема на рівні БР. Щоб вирішити ці питання, потрібно реформувати водний сектор і напрацювати стратегію подальшого розвитку водної політики.

Ростислав Федів

перший заступник
Мукачівського міського голови

Адреса: пл. Духновича Олександра, 2,
м. Мукачево, 89600

Тел.: +38 (03131) 5-42-10
+38 (050) 252-22-22

Факс: +38 (03131) 5-41-96

E-mail: rfediv77@gmail.com

FB: bit.ly/2DraiEX

Почніть робити те, що потрібно.
Потім робіть те, що можливо.
І раптом ви усвідомите, що робите неможливе

Кандидат економічних наук. З листопада 2015 року працює на посаді першого заступника міського голови. Має високий професійний рівень, успішно організовує та забезпечує результативну роботу з питань фінансової політики в усіх галузях міста.

Першочерговим його завданням було наповнити міський бюджет і раціонально використати бюджетні кошти.

Починаючи з 2016 року дохідна частина Мукачево зросла більш як утричі, що дало змогу забезпечити соціально-економічний розвиток міста, а також за рахунок бюджету розвитку реалізувати багато інфраструктурних проєктів.

Водопостачання та водовідведення перебувають на постійному контролі у керівництва міста, завдяки чому за 3 роки вдалося суттєво модернізувати мережу водопостачання та водовідведення. На сьогодні близько 40 вулиць міста забезпечено цілодобовим водопостачанням.

Водночас вивчалися можливості та шляхи найкращого вирішення питань очищення стоків у місті. Завдяки співпраці з висококваліфікованими фахівцями в цій галузі вдалося зробити першочергові кроки у цьому напрямку та окреслити плани на майбутнє.

Керівництво Мукачево й надалі приділятиме особливу увагу економічній політиці міста та питанням безпеки довілля.

Олег Юсипенко

виконувач обов'язків генерального директора комунального підприємства виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з охорони, утримання та експлуатації земель водного фонду м. Києва «Плесо»

Тел.: +38 (044) 541-18-11

E-mail: pleso2012@ukr.net

Сайт: pleso.org

FB: www.facebook.com/oleh.yusypenko

Єдиний спосіб зробити видатну справу —
щиро любити те, що ти робиш

2017 рік

- КП «Плесо» підготувало 11 офіційних пляжів до літнього оздоровчого сезону.
- Три пляжі Києва отримали міжнародну екологічну відзнаку «Блакитний прапор» — «Золотий», «Дитячий», «Пуща-Водиця».
- Облаштовано 21 рятувальний пост.
- Проведено паспортизацію 15 водних об'єктів Києва.
- Упроваджено екологічний моніторинг стану водойм у Києві за 23 показниками відповідно до Директиви Європейського союзу 2006/7/EC і сучасних стандартів ISO 7899 та ISO 9308.
- Упроваджено всесвітньо визнану сучасну технологію Colilert 18.
- Відремонтовано дев'ять громадських вбиралень.
- Проведено капітальний ремонт пляжів «Пуща-Водиця», «Веселка» та «Райдуга».

2018 рік

- КП «Плесо» вперше підготувало 13 офіційних пляжів до літнього оздоровчого сезону.
- Сім пляжів отримали міжнародну екологічну відзнаку «Блакитний прапор» — «Золотий», «Дитячий», «Пуща-Водиця», «Венеція», «Молодіжний», «Галера» та «Веселка».
- Проведено капітальний ремонт та оновлено за сучасними стандартами пляжі «Венеція» та «Молодіжний».
- Облаштовано 25 рятувальних постів.
- Проведено паспортизацію 16 водних об'єктів Києва.
- Уперше проведено атестацію рятувально-водолазної служби КП «Плесо».
- Розроблено проект Водної стратегії Києва.
- Реалізовано моніторинг 43 водойм, які перебувають на балансі підприємства, за вмістом розчиненого кисню, щоб не допустити заморів водних організмів у зимовий період. Кількість водойм, що контролювалася, цього року збільшилася на 88,4 % порівняно з 2017-м.
- Розширено перелік показників дослідження води випробувальної хімічної лабораторії КП «Плесо» на 35 % порівняно з 2017 роком.
- Проведено заходи щодо доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до водних об'єктів Києва.
- Відремонтовано дев'ять громадських вбиралень.

Про компанію

Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) з охорони, утримання та експлуатації земель водного фонду м. Києва «Плесо», як спеціалізована водогосподарська організація, здійснює догляд за річками, водоймами та їх прибережними захисними смугами, дбає про раціональне використання внутрішніх та штучних водних об'єктів, створює належні умови для відпочинку

- Проведено капітальний ремонт елементів благоустрою зон відпочинку та розчистку водойм, капітальний ремонт гідротехнічних споруд, зливостоків каналізації, будівель (19 об'єктів).
- Розпочато роботи з ревіталізації ріки Либідь, із розчищення системи озер Опечень, а саме: Йорданське, Мінське, Лугове, Кирилівське відповідно до попередньо розроблених і затверджених об'єктів.
- Здійснювались заходи щодо розчистки озер Лісове, Алмазне, Миколайчик, Підбірна, Гнилуша, Пуща-Водиця, Синє та ставка Мриги.
- Триває робота з реконструкції очисних споруд «Харківські».

Плани на 2019 рік

- Підготувати 14 офіційних пляжів до літнього сезону.
- Збільшити кількість пляжів міста, які отримали міжнародну відзнаку «Блакитний прапор», до 8.
- Провести паспортизацію 30-ти водних об'єктів Києва.
- Імплементувати Водну стратегію Києва.
- Провести моніторинг 50 водойм, які перебувають на балансі підприємства, за вмістом розчиненого кисню, щоб не допустити заморів водних організмів у зимовий період.
- Розширити перелік показників дослідження води випробувальної хімічної лабораторії КП «Плесо» на 51 % порівняно з 2018 роком.
- Побудувати системи аерації та продовжити благоустрій озер Райдуга та Лебедине.
- Реконструювати очисні споруди Біличі, Теличка за європейськими стандартами.
- Продовжити реконструкцію гідротехнічних споруд ріки Либідь, Північно-Дарницького каналу.
- Провести реконструкцію та капітальний ремонт на 16 об'єктах, щоб створити належні умови для відпочинку біля води та на пляжах міста.

Андрій Нікітін

директор комунального підприємства «Житомирводоканал» Житомирської міської ради

Тел.: +38 (0412) 55-05-52

E-mail: vodokanalzt@ukr.net

andrij.nikitin@gmail.com

Сайт: vodokanal-zt.org.ua

Рух уперед — незважаючи на обставини!

До 2020 року у Житомирі за кредитні кошти Світового банку планують реалізувати 3 масштабні проекти реконструкції. Це викликано потребою заміни старого обладнання, що не виконує покладені на нього функції, на нове, і технологій, які відстають від вимог часу більш як на 30 років. Усі три проекти реалізовуватимуться одночасно.

На початку 2019 року нам мають віддати готовий проект будівництва біогазового комплексу на очисних спорудах, яким ми плануємо перекрити 85 % споживання електроенергії. Зараз дві площадки очисних споруд споживають 45 тис. кВт на добу — це значний обсяг електроенергії. Після реконструкції вони споживатимуть 15,5 тис. кВт/добу, тобто майже втричі менше. Якщо ж запустимо біогазовий комплекс, то взагалі матимемо потребу всього у декількох тисячах кіловат.

Підготовка таких проектів займає не менш як 1,5 роки, адже потрібно підготувати тендерну документацію, погодити її із Світовим банком, а саме будівництво — 2 роки; тож загалом вийде не менше 5-ти.

Отже, ми робимо суттєві кроки у бік зниження енергоспоживання та зменшення впливу CO₂ на довкілля.

Головні досягнення

- Зменшення споживання електроенергії на 10 % порівняно з 2016 роком.
- Будівництво нових очисних споруд каналізації.
- Будівництво нових очисних споруд води.

Вадим Ноздря

позаштатний радник міського голови Львова,
директор ЛКП «Зелене місто»

Адреса: пл. Ринок, 1, каб. 418, м. Львів, 79008

Тел.: +38 (032) 297-55-70

E-mail: Nozdria.Vadym@lvivcity.gov.ua

FB: www.facebook.com/zelenemisto

Досягати бажаного, руйнуючи стереотипи

Сьогодні ми працюємо над формуванням нової комплексної системи поводження з відходами у Львові, що базується на втіленні таких проектів:

- будівництво механіко-біологічного комплексу із перероблення ТПВ;
- комплексна рекультивация Львівського полігону твердих побутових відходів;
- розбудова міської інфраструктури роздільного збирання ТПВ;
- упровадження інформаційно-просвітницької кампанії.

На цей час проводимо конкурсний відбір фірми-підрядника, що будуватиме сміттєпереробний комплекс у Львові та вже визначилися з інвестором, який займатиметься дегазацією Львівського полігону твердих побутових відходів.

У місті уже функціонує пілотний проект з облаштування майданчиків для збирання великогабаритних і малих будівельних відходів; готуємось до запуску пілотного проекту зі збирання харчових і зелених відходів із подальшим їх компостуванням.

У плані просвітництва щільно співпрацюємо з громадським сектором. Завдяки чому школи міста мають умови для сортування вторинної сировини. Постійно проводимо тренінги для викладачів, екоуроки для учнів, дітям дошкільного та шкільного віку показуємо екологічну виставу «Знайдена лялька». Проводимо зустрічі з активістами та спільно плануємо просвітницьку кампанію на основі взаємопідтримки.

Зелене місто

Кирило Шевченко

голова правління АБ «УКРГАЗБАНК»

Сайт: www.ukrgasbank.com

FB: www.facebook.com/Ukrgasbank

[www.facebook.com/
KyryloShevchenkoCEO](https://www.facebook.com/KyryloShevchenkoCEO)

**Ми пропонуємо кожному українцю
індивідуальне рішення, яке дозволить
не тільки економити, а й заробляти на сучасних
енергоефективних технологіях**

Вже понад 25 років УКРГАЗБАНК успішно функціонує на ринку фінансових послуг та пропонує своїм клієнтам широкий спектр банківських послуг. Банк працює з корпоративним, середнім і малим бізнесом, а також з фізичними особами.

94,94 % статутного капіталу УКРГАЗБАНКУ належить державі в особі Міністерства фінансів України. Сьогодні Банк продовжує демонструвати стабільне зростання усіх показників діяльності.

У 2016 році він обрав стратегію розвитку ЕКО-банку для підвищення енергетичної незалежності України, підтримки проектів, пов'язаних з ефективним використанням енергоресурсів і мінімізацією негативного впливу на довкілля.

Нині завдяки соціально відповідальним українцям і бізнесу, які оформили екокредити від УКРГАЗБАНКУ, вже вдалося досягти економії у 742 млн грн та скоротити викиди CO₂ на понад 1 млн т щорічно. Загальний обсяг екологічно чистої електроенергії (за всіма проектами) становить більше ніж 1370 ГВт годин на рік. Цього вистачить для забезпечення потреб в електроенергії для 355 тис. домогосподарств.

З 2016 року УКРГАЗБАНК успішно співпрацює з International Finance Corporation: реалізовано 145 масштабних проектів відновлюваних джерел енергії. Серед них: 107 сонячних, 6 вітрових і 9 біогазових електростанцій, 18 малих гідроелектростанцій, 5 ТЕС на біомасі.

УКРГАЗБАНК — лідер «зеленого» фінансування в Україні щодо фінансової підтримки введення нових потужностей у 2017 році (за даними НКРЕ КП).

Понад 50 % нових потужностей відновлюваної енергетики, що були введені у 2018 році, реалізовано за допомогою УКРГАЗБАНКУ.

Владислав Антипов

генеральний директор Центру Екології
та Розвитку Нових технологій (ЦЕРН)

Тел.: +38 (044) 390-35-86
E-mail: office@cern.com.ua
Сайт: cern.com.ua
FB корпоративний: www.facebook.com/CERN.KIEV
FB персональний: www.facebook.com/vantypov

Якщо бажаєш удосконалюватися, потрібно змінюватися.
Бути досконалим, означає, змінюватися постійно

Створив нову в Україні екологічну компанію, яка за три роки стала лідером ринку. Веде активну суспільну діяльність і пропаганду «зелених» змін. Має базову освіту з екології гірничо-добувної галузі, захистив кандидатську дисертацію за напрямом «ресурсозбереження та раціональне природокористування».

2015 рік

Разом з однодумцями створив нову компанію — Центр Екології та Розвитку Нових технологій (ЦЕРН) й розробив бізнес-модель і стратегію її розвитку.

2016 рік

- Набрано команду та створено представництва у Кривому Розі та Краматорську.
- Налагоджено конструктивні партнерські відносини з найбільшими промисловими підприємствами та бізнес-асоціаціями України.

2017 рік

- Збільшено штат компанії та створено представництво у Запоріжжі.
- ЦЕРН став консультантом проекту Світового банку Partnership for Market Readiness (PMR).
- Разом із гірничо-металургійним об'єднанням підприємств «Укрметалургпром» реалізовано галузеві екологічні проекти, а також проекти із впровадження автоматизованих систем екологічного моніторингу на промислових підприємствах.

2018 рік

- Створено представництво у Маріуполі.
- Запущено масштабний проект з екологічного аудиту промислових підприємств.
- Досягнуто лідерських позицій у більшості ринкових сегментів із надання екологічних послуг промисловим підприємствам.
- Кількість проектів у портфелі компанії перевищила 200.

Перспективи

- Розширення штату компанії та розвиток персоналу.
- Масштабування існуючої бізнес-моделі компанії, яка довела свою конкурентоспроможність й ефективність.
- Створення нових партнерств та виведення на ринок нових продуктів.
- Розроблення галузевих та локальних екологічних стратегій.

Вадим Бельський

засновник ТОВ «Проектно-екологічний консалтинг»

Адреса: вул. Харківське шосе, 48-в, оф. 1,
м. Київ, 02160
Тел.: +38 (044) 466-66-24, (097) 201-01-20
E-mail: info@pec.com.ua
Сайт: pec.com.ua
FB: www.facebook.com/ECOPECLTD

Індивідуальний підхід. Якість. Швидкість. Результат

PROJECT - ECOLOGICAL CONSULTING

Має досвід в екологічній сфері починаючи з 2008 року. Урахувавши всі нюанси та особливості екологічного бізнесу, заснував власну клієнтоорієнтовану компанію, яка спеціалізується на послугах із розробки науково-технічної документації та супроводі підприємств щодо отримання дозвільних документів у галузі охорони довкілля.

Основні цілі діяльності — постійне вдосконалення, упровадження нових практик та індивідуальний підхід до кожного замовника.

Спеціалісти компанії регулярно проходять навчання, підвищують свої професійні навички та корпоративну культуру у сфері консалтингових екологічних послуг.

Наша команда ефективно та в найкоротші терміни виконує всі роботи, пов'язані з отриманням дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, спеціальне водокористування, здійсненням операцій у сфері поводження з відходами в процесі виробничої діяльності, отриманням висновку з оцінки впливу на довкілля (ОВД), розробкою проектів скорочення санітарно-захисної зони (СЗЗ), ліцензуванням господарської діяльності й т. ін.

ТОВ «Проектно-екологічний консалтинг» має досвід у виконанні масштабних проектів по всій території України та співпраці з підприємствами різних галузей промисловості: фармацевтичної, нафтової, машинобудівної, харчової, деревообробної, аграрної тощо.

Клієнтами нашої компанії є такі провідні підприємства, як Державне підприємство «Київський бронетанковий завод», ПАТ «Фармак», ПАТ «Київмедпрепарат», мережі АЗС «ОККО», «СОКАР», мережі гіпермаркетів «АШАН», «НОВУС», ПАТ «Завод ЗБК ім. Світлани Ковальської», агропромислова корпорація «Успіх», мережі торгових центрів «Епіцентр», ТОВ «ЯСЕНСВІТ», Полтавська птахофабрика, ТОВ «ОВОСТАР».

З 2019 року ТОВ «Проектно-екологічний консалтинг» здійснює запуск власної екологічної лабораторії ТОВ НВП «ЕКО СМАРТ ЛАБОРАТОРІЯ».

Віталій Данкевич

директор ТОВ «НБК «УкрЕкоПром»

Адреса: пров. В. Катаєва, 4,
м. Одеса, 65012

Тел.: +38 (050) 499-09-20, (048) 714-86-67

E-mail: office@ueco.com.ua

IG: @vdankevich

FB: www.facebook.com/vdankevich

Екологія починається з тебе

НБК «УкрЕкоПром» надає широкий комплекс послуг у сфері поводження з відходами та екологічного обслуговування підприємств по всій Україні.

Команда фахівців компанії володіє професійними знаннями, має практичний досвід роботи з великими та малими підприємствами, заводами й установами, у своїй діяльності дотримується усіх чинних екологічних й юридичних норм і правил.

У **2015 році** підприємство ввело в експлуатацію сучасний виробничий комплекс, який дає змогу видаляти (знищувати) великий асортимент небезпечних відходів методом високотемпературного спалювання у спеціальній печі, не створюючи при цьому загрози довкіллю. А вже установлене на підприємстві обладнання відповідає всім екологічним і санітарним нормам України.

У **2016 році** команда УкрЕкоПрому запровадила Екологічний супровід підприємств та екологічний аудит. Екологічний аутсорсинг — це, передусім, економія коштів і часу за допомогою повного або часткового делегування адміністративних повноважень природокористування та екологічної звітності замовником виконавцю-професіоналу.

У **2017 році** компанія розширила ліцензію з утилізації люмінесцентних ламп, та стала кінцевим їх утилізатором із власним обладнанням. А у 2018 році, завдяки впровадженню нового обладнання, збільшила пропускну потужність у 4 рази.

У **2018 році** УкрЕкоПром став № 1 в Україні у сфері поводження з відходами та екологічного обслуговування підприємств. Основним акцентом діяльності підприємства є впровадження сучасних технологій, що підвищують ефективність виробничої ланки.

Перспективи

- Впровадити сучасні високотехнологічні рішення, що дають змогу здійснювати операції поводження з відходами на основі кращого світового досвіду.
- Забезпечити сталий розвиток та подальше лідерство у сфері поводження з відходами.
- Збільшити обсяг запропонованих послуг шляхом впровадження нових технологій поводження з відходами.
- Модернізувати сервіс наданих послуг у галузі.

Юлія Усенко

голова ГО «Всеукраїнська агенція
інвестицій та сталого розвитку»

E-mail: sdia@org.ua

Сайт: www.sdia.org.ua

FB: www.facebook.com/SDIA.Ukraine

Усе буде добре й навіть краще!

Основними цілями Всеукраїнської Агенції Інвестицій та Сталого Розвитку (*далі* — Агенція) є покращення умов для залучення інвестицій у сферу енергетики, сприяння розвитку сталої енергетики в Україні та впровадження енергоефективних рішень. Головним досягненням є UAMAP — веб-платформа інвестиційних проектів у сфері відновлюваної енергетики та енергоефективності. Агенція ініціювала проект онлайн-карти проектів у 2015 році, який, своєю чергою, підтримало Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження, що виступило стратегічним партнером проекту й забезпечило підтримку організацій у межах міжнародної співпраці — GlZ та Данське енергетичне агентство спільно з Українсько-Данським Енергетичним Центром.

Сьогодні UAMAP — це єдина в Україні база проектів, здебільшого з відновлюваної енергетики, у відкритому доступі, яка дає змогу додавати потенційні проекти у будь-якій точці України, що шукають свого інвестора. Так само потенційні інвестори можуть безплатно переглядати інформацію про проекти та обмінюватися нею з їх ініціаторами й розробниками для подальшої участі в них. Станом на кінець 2018 року на карті зосереджено понад 100 проектів, які потребують фінансування на загальну суму 4 млрд євро; продовжують з'являтися й нові. Отже, сума потрібних інвестицій постійно зростає.

Також карта UAMAP містить інформацію про вже реалізовані проекти, щоб продемонструвати потенційним інвесторам результати успішного впровадження проектів відновлюваної енергетики в Україні. За останні чотири роки обсяг інвестицій у такі проекти становив 1,4 млрд євро. Веб-платформа UAMAP продовжує сприяти залученню інвестицій у сферу відновлюваної енергетики.

Окремий напрям діяльності Агенції — організація заходів, які мають допомогти виконати зобов'язання України перед Європейським співтовариством у частині співпраці в енергетичній сфері, яка охоплює питання не тільки енергоефективності та відновлювальної енергетики, а й упровадження конкурентних енергетичних ринків.

У цьому контексті Агенція за безпосередньої участі керівника реалізує проект енергетичної грамотності. Метою якого є запровадження руху енергограмотності в українському суспільстві. Агенція проводить тренінги та освітні презентації з підвищення свідомості громадян щодо ефективного використання ресурсів та підготовки до змін на енергетичних ринках для споживачів; робить значний внесок у просування енергетичної реформи за рахунок проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів для представників ЗМІ з метою висвітлення суті реформування енергетичних ринків в Україні. Це є важливою умовою для успішного проведення реформи в галузі.

Георгій Гелетуха

к.т.н., голова правління громадської
спілки «Біоенергетична Асоціація України»,
засновник НТЦ «Біомаса»

Адреса: вул. Желябова, 2-а, к. 116, м. Київ, 03057

Тел.: +38 (044) 456-94-62, 453-28-56

E-mail: info@uabio.org

FB: www.facebook.com/uabio

Ми робимо енергію «зеленою»!

2012 рік

Створення Біоенергетичної Асоціації України (далі — БАУ), основною метою якої є співпраця на ринку біоенергетики для забезпечення найсприятливіших умов ведення бізнесу й прискореного та сталого розвитку біоенергетики в Україні. До складу БАУ ввійшло близько 10 вітчизняних та іноземних компаній.

2013–2016 роки

Активна співпраця БАУ з учасниками ринку та органами влади, зокрема, з Комітетом ПЕК Верховної Ради України та Держенергоефективності щодо покращення нормативно-правового регулювання використання біомаси, запровадження електронної торгівлі біопаливом і конкуренції на ринку теплової енергії. Участь членів БАУ у численних профільних заходах та проектах.

2017 рік

- За участі БАУ розроблено та прийнято зміни до Закону України «Про тепlopостачання», що передбачають стимулюючий тариф для виробників тепла з альтернативних джерел.
- БАУ приєдналась до Всесвітньої біоенергетичної асоціації WBA та до Європейської біоенергетичної асоціації AEBIOM.

За роки своєї діяльності БАУ підготувала 20 аналітичних записок із найактуальніших питань біоенергетики. Є організатором щорічної Міжнародної конференції «Енергія з біомаси» та інших профільних заходів для учасників ринку та експертів. Серед членів БАУ понад 30 вітчизняних та іноземних компаній, які працюють у сфері біоенергетики.

Перспективи

- Продовження активної співпраці з учасниками ринку та органами влади, зокрема, щодо покращення стимулювання виробництва електроенергії з біомаси та біогазу; запровадження регулювання використання біометану.
- Сприяння запровадженню системи електронної торгівлі біопаливом, функціонування якої допоможе організувати ринок твердого біопалива та знизити ціни на нього.
- Збільшення кількості членів БАУ, розробка спільних позицій та представлення інтересів учасників ринку біоенергетики.
- Створення й підтримка проектів у галузі біоенергетики.

Андрій Конеченков

голова Правління Громадської спілки «Українська вітроенергетична асоціація», віце-президент Всесвітньої вітроенергетичної асоціації, директор ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство»

Адреса: вул. Шота Руставелі, 39/41, м. Київ, 01019

Тел.: +38 (044) 223-29-96

E-mail: uwea@i.ua

Сайт: www.uwea.com.ua

FB: www.facebook.com/andriy.konechenkov

Розвиток відновлюваної енергетики — шлях до миру!

Досвід роботи в секторі відновлюваної енергетики понад 25 років.

1998–2004 роки

Працював в Інституті енергозбереження та енергоменеджменту НТТУ «КПІ», де очолював центр науково-технічної інформації й керував Київським центром Інформаційної мережі з енергозбереження, створеного при Комітеті України з енергозбереження в рамках проекту Євросоюзу.

1995–1998 роки

Головний редактор журналу «Енергія майбутнього століття».

2003–2006 роки

Керівник відділу науково-технічної інформації в Міжгалузевому науково-технічному центрі вітроенергетики НАН України.

З 2003 року — член Наукової Ради Всесвітньої вітроенергетичної асоціації (WWEA);

з 2008-го — член Спілки журналістів України;

з 2015-го — віце-президент WWEA.

2001–2008 роки

- Головний редактор українського журналу «Зелена енергетика», присвяченого питанням енергозбереження та використання відновлюваних джерел енергії.
- Співзасновник і голова Правління Громадської організації «Українська вітроенергетична асоціація» (УВЕА).

У **2013 році** організував та очолив першу Громадську раду при Держенергоефективності.

На цей час є радником голови Держенергоефективності з питань вітроенергетики.

З **2016 року**, після перереєстрації УВЕА у Громадську спілку, стає головою її Правління.

У **2017 році** Українська вітроенергетична асоціація отримала почесне звання «Вибір року», як найкраща профільна асоціація в галузі відновлюваної енергетики.

Автор близько 300 статей, присвячених відновлюваним джерелам енергії, енергоефективності та енергозбереженню.

Співавтор двох навчальних шкільних посібників з енергозбереження (2001) і російської версії дистанційного міжнародного інтернет-курсу з технологій відновлюваних джерел енергетики DIERET (1998), співавтор Настанови з розробки та супроводження проектів у сфері вітроенергетики України «Вітрові Електростанції» (2017).

Світлана Берзіна

президент Всеукраїнської громадської організації «Жива планета», засновник Центру екологічної сертифікації та маркування й ініціатор Міжнародного форуму для сталого розвитку бізнесу GREEN MIND (за фахом — менеджер ЗЕД, еколог та аудитор систем екологічного управління)

Тел.: +38 (067) 219-82-00

E-mail: svitlana.berzina@gmail.com

Skype: [berzina.svetlana](https://www.skype.com/name/berzina.svetlana)

Сайти: [Всеукраїнська громадська організація «Жива планета»
www.zhiva-planeta.org.ua](http://www.zhiva-planeta.org.ua)

[Центр екологічної сертифікації та маркування
www.ecolabel.org.ua](http://www.ecolabel.org.ua)

Хто не йде вперед, той рухається назад

2012 рік

Відбувся перший Міжнародний форум для сталого розвитку бізнесу GREEN MIND, що став щорічним заходом, об'єднуючим сотні міжнародних і національних експертів, представників органів влади, бізнесу та громадськості.

2014 рік

«Жива планета» виступає партнером проекту «Упровадження сталих публічних закупівель». Мета — застосування вимог екологічних і соціальних стандартів як критеріїв відбору та оцінювання вартості пропозиції із врахуванням повних витрат, пов'язаних із нею впродовж життєвого циклу.

2017 рік

- Більшість українських товаровиробників екологічно сертифікованої продукції відкривають для себе нові ринки.
- Стартують перші пілотні публічні закупівлі, орієнтовані на екологічну продукцію.
- Пройдено повторну національну акредитацію Центру екологічної сертифікації та маркування як органу з оцінки відповідності екологічних критеріїв товарів і послуг вимогам ISO 14024.

2018 рік

Міжнародний аудит підтвердив компетентність і міжнародне визнання «Живої планети» як органу з екологічного маркування. Компанія отримує статус «Партнер» Програми ООН із навколишнього середовища.

Протягом останніх шести років проведено десятки тренінгів, надано тисячі консультацій і роз'яснень із питань зеленої модернізації бізнесу та сталих публічних закупівель.

Перспективи

- Участь у реалізації державної екологічної політики, здійснення проектів, спрямованих на впровадження в Україні інструментів сталого споживання та виробництва.
- Підвищення рівня поінформованості та довіри споживачів до знаку екологічного маркування «Зелений журавлик».
- Збільшення кількості найменувань екологічно сертифікованої продукції українських товаровиробників.
- Розвиток GREEN MIND як платформи для обговорення реформ та актуальних питань бізнесу, а також обміну кращим досвідом з упровадження ресурсоефективних і більш чистих технологій виробництва.

Кирило Косоуров

ГС «Асоціація підприємств у сфері
поводження з небезпечними відходами»

Тел.: +38 (063) 3-400-500
E-mail: appnv2014@gmail.com
Сайт: ecoteam.org.ua
FB: www.facebook.com/
#EcoUkraineTeam

Людина відображається у своїх вчинках.
Йоган-Фрідріх Шиллер

Не варто питати з когось. Успіх, порядок і цивілізація починаються з тебе.

Природа є загальнонаціональним надбанням, яке залишили нам пращури, і ми маємо дбайливо передати його своїм нащадкам. Ми повинні ставитися до загального надбання настільки дбайливо, наскільки ми любимо своїх дітей.

Жага до прибутку не повинна стати причиною руйнації довкілля, де житимуть наступні покоління. У забрудненому довкіллі наші діти не матимуть майбутнього.

Люди дії спрямовують свої зусилля на створення дружніх до довкілля бізнес-процесів. Це й є рушійною силою цивілізації, яка дає надію на світле та щасливе ЕКО-майбутнє.

Асоціація підприємств у сфері поводження з небезпечними відходами (*далі* — Асоціація) об'єднує підприємства, що мають всі необхідні документи, ресурси та власне спеціалізоване обладнання для збирання, зберігання, оброблення, утилізації небезпечних відходів.

Це єдине в Україні профільне об'єднання підприємств утилізаторів небезпечних відходів, яке було створено в серпні 2014 року.

Головними завданнями Асоціації є, насамперед, забезпечення сприятливих умов для ведення бізнесу на території України та подальший розвиток прозорого ринку у сфері поводження з небезпечними відходами.

Місія Асоціації — створення платформи для об'єднання всіх підприємств, що мають власні виробничі потужності.

Анна Таранцова

заступник голови Української
Пакувально-Екологічної Коаліції (УКРПЕК)

FB: www.facebook.com/anna.tarantsova

Хочеш змінити світ — змінісь сам

Сфера діяльності — поширення в Україні знань про необхідність сортування відходів; просування європейського законодавства щодо відходів упаковки, шин, використаної електроніки та батарейок — так званої розширеної відповідальності виробника.

Це фінансовий та організаційний механізм, що дає змогу фінансувати й контролювати роздільне збирання та перероблення відходів упаковки (тобто ресурсоцінних компонентів побутових відходів).

Саме таким шляхом ідуть такі компанії, як «Кока-Кола Беверіджиз Україна», «Пепсіко Україна», Tetra Pak, «Елопак-Фастів» і «Кен-Пак Україна», що входять до «Української Пакувально-Екологічної Коаліції» (УКРПЕК).

У співпраці з міською владою вони зуміли налагодити повноцінне роздільне збирання у цілому райцентрі — місті Вишгороді Київської області, де проживає близько 35 тис. мешканців.

Вишгородський проект — «ровесник» Нацстратегії, його реалізують із листопада 2017 року. В УКРПЕК підрахували, що за перший рік у рамках проекту можна буде зібрати понад 300 т відходів упаковки й макулатури, а це — чверть від усіх відходів упаковки, які за рік утворюються у місті. І вже можна констатувати, що з поставленим завданням організатори впоралися. За 10 місяців було зібрано 260 т вторсировини: 52 т макулатури, 65 т склобою, понад 50 т пластику тощо.

Додатковим стимулом для городян є те, що вони не платять за вивезення відсортованих відходів (оплата здійснюється тільки за вивезення «загального» бака).

Завдяки роздільному збиранню по баки з несортованими відходами спецтранспорт став приїжджати рідше, і це також скоротило витрати жителів Вишгорода.

А вивезення ресурсоцінних відходів оплачує бізнес, який може ці відходи переробити й виготовити нову тару, упаковку тощо.

Дмитро Лукомський

генеральний директор компанії «Авенстон»,
що спеціалізується на інжинірингу,
проектуванні й будівництві сонячних
електростанцій в Україні

Адреса: вул. О. Пироговського, 18,
м. Київ, 03110

Тел.: +38 (066) 508-07-64

E-mail: d.lukomskyi@avenston.com

Сайт: avenston.com

FB: www.facebook.com/dmytro.lukomskyi

**Ми впевнені, що Україна є дуже перспективним
ринком, відкритим для широкого використання
відновлюваних джерел енергії**

2001–2007 роки

Своє професійне зростання розпочав на заводі «Квазар», де очолював інженерно-технологічний підрозділ Департаменту з виробництва сонячних фотоелектричних перетворювачів і сонячних модулів. Працюючи на «Квазарі», брав безпосередню участь у розробці технології та організації виробництва сонячних фотоелементів, а після навчання в Університеті міста Кардіффа (Уельс) першим в Україні впровадив серійне виробництво сонячних модулів.

2003–2006 роки

Розробив узагальнену методику керування параметрами твердотільних фотоелектричних перетворювачів, унаслідок чого у 2006 році успішно захистив дисертацію й отримав науковий ступінь кандидата технічних наук. Є автором 35 статей, співавтором двох монографій та кількох патентів. Брав участь і був доповідачем на багатьох наукових і науково-практичних конференціях.

2007–2010 роки

Здобував практичний досвід управління проектами в енергетиці та промисловості: керував проектом з організації виробництва термоелектричних приладів для Північно-Американської автомобільної промисловості та брав участь в операційному управлінні групою промислових активів у таких галузях, як суднобудування, видобування нерудних матеріалів, машинобудування, а також ВДЕ (виробництво паливних пелет, проекти у сфері біо- та вітроенергетики).

2010 рік

Разом із партнерами заснував ТОВ «Рентехно».

З 2016 року є генеральним директором компанії «Рентехно Прайм», одного з лідерів сонячної енергетики на території України та провідного українського дистриб'ютора обладнання для сонячних електростанцій. Сумарна потужність всіх сонячних електростанцій, у впровадженні яких брали участь компанії групи, перевищила 150 МВт. За участі та під безпосереднім керівництвом Лукомського були збудовані одні з перших комерційних сонячних електростанцій на території України, що дало змогу створити велику кількість нових робочих місць.

У 2018 році заснував та став генеральним директором компанії «Авенстон», яка надає послуги з консалтингу, проектування, будівництва, інжинірингу та інвестування у проекти ВДЕ в Україні. Ця компанія стала органічним та еволюційним кроком на шляху розвитку бізнес-інтересів підприємця.

Авенстон — це успішна компанія повного циклу з управління та впровадження проектів ВДЕ.

Дмитро Лукомський — український інвестор, підприємець і топ-менеджер, який з 2001 року кваліфіковано займається впровадженням проектів у галузі відновлювальних джерел енергії.

Входить до Правління Громадської спілки «Асоціації Сонячної Енергетики України», метою якої є широка підтримка розвитку галузі сонячної енергетики та сприяння розвитку інноваційного потенціалу України.

Протягом усієї трудової діяльності активно займається науковими дослідженнями, що пов'язані із сонячною енергетикою.

У 2018 році у рамках другої щорічної церемонії SEF Awards–2018 отримав престижну нагороду та визнання як видатна особистість року в галузі сталої енергетики у Східній Європі.

Упродовж останніх років є бажаним спікером на численних галузевих конференціях, форумах та семінарах. Постійно проводить просвітницьку діяльність із розвитку сонячної енергетики в національних масштабах, виступаючи по радіо, телебаченню та друкуючись у різноманітних ділових і наукових виданнях. Послідовно втілює ідеї зростання рівня відновлюваних джерел енергії в електричній системі України.

Останніми роками активно залучає іноземних інвесторів для будівництва сонячних електростанцій на території України, а також покращує імідж України на міжнародній арені завдяки своєму багаторічному практичному досвіду та активній професійній позиції у сфері сонячної енергетики. Є визнаним національним експертом у галузі відновлювальних джерел енергії та відомою особистістю у ділових колах.

Марина Дяченко

координатор партнерської мережі
«Освіта в інтересах сталого розвитку»

E-mail: osvita_development@ukr.net
Сайт: www.ecoosvita.org.ua
FB: www.facebook.com/ecoosvita.org.ua

Освіта для сталого розвитку: майбутнє обираємо ми!

Партнерську мережу «Освіта в інтересах сталого розвитку» (далі — Мережа) створено з метою розширення можливостей, зокрема вчителів, студентів, учнів, через запровадження інструментів освіти в інтересах сталого розвитку; забезпечення доступу до інформаційно-просвітницьких матеріалів, нових розробок; навчання українського суспільства навичкам будувати власне життя з урахуванням потреб сталого розвитку.

Одним із пріоритетних напрямів роботи Мережі є підтримка діяльності дітей та молоді, оскільки саме вони є ефективними носіями виконання зобов'язань та консолідації зусиль із питань довкілля та сталого розвитку.

Мережу створено за підтримки Програми малих грантів Програми розвитку ООН та Глобального екологічного фонду (ПМГ ПРООН/ГЕФ). Вона є прикладом нової сучасної платформи з партнерства та співпраці різних цільових груп, зокрема установ освіти, природно-заповідного фонду, наукових інституцій, місцевих та державних органів влади, для реалізації Стратегії освіти в інтересах сталого розвитку Європейської економічної комісії ООН (ЄЕК ООН).

Ініціатива Мережі поєднати зусилля міжнародної спільноти, науковців, громадськості, державних службовців, екологів, освітян, студентів та школярів для забезпечення розвитку системи екологічної освіти ефективно працює в Україні понад 8 років. **Основні її цілі:** участь у розробці національної політики з питань освіти в інтересах сталого розвитку та запровадження Стратегії ЄЕК ООН на локальному рівні. У структурі Мережі усі учасники можуть обмінюватися досвідом, інформацією та контактами з питань освіти в інтересах сталого розвитку, збереження довкілля; долучатися до національних та міжнародних форумів. Щоб стати учасником Мережі, необхідно лише заповнити анкету на сайті в розділі «Приєднатися».

Мережа демонструє гарні приклади поєднання навчання та практичної діяльності задля досягнення цілей освіти в інтересах сталого розвитку. Таким інтерактивним інструментом є екоігри: «Зелене місто майбутнього», «Зелений менеджер» та «Мережа життя». Гра «Зелений менеджер» присвячена проблемам зміни клімату та питанням енергоефективності. Гра «Мережа життя» показує важливість взаємозв'язків у різних екосистемах. Гра «Зелене місто майбутнього» сприяє прийняттю екологічних рішень у повсякденному житті.

Одним із прикладів дієвої практичної платформи взаємодії партнерів Мережі є Всеукраїнський дитячий екологічний форум «Діти за довкілля: Майбутнє обираємо Ми!».

Також експерти Мережі розробили онлайн-курси з питань сталого розвитку громад, гендеру та ін. (<http://ecoacademy.org.ua/courses>).

Світлана Нігородова

національний координатор програми
малих грантів ПРООН-ГЕФ

E-mail: svitlanan@unops.org

Сайт: www.sgpinfo.org.ua

Дій локально — зберігай глобально!

«Глобальні проблеми є результатом сукупних дій осіб, сімей, малих груп, приватних компаній, а також місцевих, регіональних та національних органів влади. Рішення, які знаходять люди на місцях, є дуже креативними і мають усі шанси на ефективне розв'язання цих проблем».

(Еліонор Остром, лауреат Нобелівської премії–2012)

Програма малих грантів ПРООН-ГЕФ (далі — ПМГ) ефективно підтримує створення глобальних екологічних переваг і збереження довкілля у глобальному масштабі завдяки діям громад на місцевому рівні, які доповнюють і додають цінності цій діяльності на національному та світовому рівнях.

ПМГ добилася значних успіхів у роботі з громадами щодо узгодження глобальних екологічних пріоритетів із потребами місцевих громад. Цієї мети досягають у світі в різний спосіб залежно від економічних, культурних, політичних та екологічних умов, що склалися у різних країнах.

Також ПМГ забезпечує участь громад у проектах з охорони довкілля; поширює знання про глобальні стратегії охорони навколишнього середовища, сталого розвитку, та демонструє, що діяльність громади може бути добре збалансованою між потребами людини та екологічними викликами.

Комплексний підхід ПМГ до збалансованого розвитку:

- охорона довкілля;
- боротьба з бідністю;
- розширення можливостей громад.

Такий підхід демонструє нерозривний зв'язок між питаннями екологічного та людського розвитку, особливо на рівні громад. Проектна робота з молоддю спрямована на підвищення її професійних навичок та забезпечує альтернативні засоби існування. ПМГ убачає значну цінність інвестицій у дітей та молодь, адже саме вони мають унікальну можливість забезпечити збалансоване майбутнє.

Адреса: вул. Римарська, 3/5, м. Харків, 61057
Тел.: +38 (057) 731-67-91 (офіс), (050) 302-69-96
E-mail: info@bio-gas.com.ua
Сайт: www.bio-gas.com.ua
FB: www.facebook.com/groups/625815370943107

Те, чим займаєшся, має бути
потрібним, цікавим, перспективним.

Те, чим займаєшся, має приносити
не тільки матеріальне, а й моральне задоволення.

Те, чим займаєшся, потрібно робити
не просто добре, а дуже добре

Сфери діяльності:

- Консалтинг біогазових проектів (консультації з питань будівництва біогазових комплексів у сільському господарстві).
- Популяризація біогазової енергетики в Україні як універсальної технології, що цілком відповідає трендам XXI століття: скорочення викидів парникових газів, відновлювальна енергетика, менеджмент відходів, екологія, органічне землеробство, кругова економіка.
- Розробка концепції біоенергетичного парку на базі птахокомплексу КазГерКус (Казахстан).

Біогазова енергетика — це не просто одна з технологій відновлюваної енергетики. Вона дає змогу з відходів життєдіяльності людей і тварин отримувати електроенергію й тепло, поновлюваний природний газ і біопаливо для транспорту, та виробляти органічні добрива, тим самим збільшуючи родючість ґрунту й покращуючи стан довкілля. Біогаз можна накопичувати й зберігати, швидко та дозовано спалювати, виробляючи електроенергію й тепло відповідно до мінливого попиту, балансувати нестабільну генерацію сонячних і вітрових електростанцій та транспортувати на великі відстані газотранспортними магістралями.

Також Аккорд Лтд :

- консультує керівників сільськогосподарських підприємств з питань будівництва біогазових комплексів;
- оцінює їх доцільність залежно від наявності сировинних ресурсів;
- вивчає технологічний виробничий цикл підприємств і розробляє максимально ефективну концепцію та технічні умови;
- робить незалежну оцінку комерційних пропозицій;
- представляє інтереси замовника у процесі супроводження та координації здійснення проектів.

Сергій Колісник

керуючий партнер Адвокатського об'єднання
«Екобезпека», адвокат

Тел.: +38 (044) 280-20-28
+38 (050) 958-24-77
+38 (098) 958-24-77

E-mail: bezpeka.eco@gmail.com

FB персональний: [id=100013814899596](https://www.facebook.com/id=100013814899596)

FB корпоративний: [@aoecobezpeka](https://www.facebook.com/@aoecobezpeka)

Прагніть не до успіху, а до цінностей, які він дає

Об'єднав команду професійних адвокатів, які мають здобутки не лише в юридичній практиці, а й у науковій сфері, для досягнення спільних цілей щодо захисту осіб, права та інтереси яких порушені внаслідок недотримання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища та санітарно-епідеміологічного благополуччя; припинення діяльності, яка загрожує життю та здоров'ю людей та негативно впливає на стан довкілля; поновлення прав осіб, які зазнали шкоди внаслідок забруднення навколишнього середовища, тощо.

2017 рік

Разом із юристами-однодумцями та науковцями розробив модель діяльності адвокатського екооб'єднання, напрями та стратегію його розвитку.

2018 рік

- Налагоджено конструктивні партнерські стосунки з науковими інститутами та громадськими організаціями.
- Розпочато роботу над проектами, які мають на меті захист прав людей на чисте довкілля, безпечні умови для життя та здоров'я.
- Одним із завдань адвокатського об'єднання є спонукання за допомогою правових способів та методів суб'єктів господарювання до запровадження «зелених змін та технологій» у господарській діяльності задля збереження природних ресурсів України.
- Розроблено алгоритм протидії з таким явищем, як «екорейдерство», що включає в себе не лише заходи правового характеру, а й інформаційного.
- Одержано перші перемоги у розпочатих справах, зокрема щодо недопущення розміщення на території України господарств, діяльність яких матиме шкідливий вплив на довкілля та життя й здоров'я місцевих жителів.

Перспективи

- Підвищення рівня обізнаності громадян щодо захисту своїх прав на чисте та безпечне довкілля.
- Розроблення галузевих та локальних стратегій для розвитку діяльності адвокатського об'єднання.
- Розвиток нових напрямів та партнерських стосунків у сфері захисту та охорони довкілля.

Павло Бондарев

менеджер з екології та технологій
Асоціації виробників цементу
України «Укрцемент»

Тел.: +38 (044) 393-43-77 (внут. 706)
E-mail: bondarev@ukrcement.com.ua
Сайт: www.ukrcement.com.ua
FB персональний: www.facebook.com/profile.php?id=100026046230057
FB корпоративний: @UkrceментAssociation

Найвища енергоефективність при найнижчому рівні екологічного навантаження — waste-to-cement

Використання побутових відходів як альтернативного палива

Питання використання альтернативного палива, виготовленого з твердих побутових відходів (ТПВ), усе гостріше постає на території України у зв'язку з великою кількістю їх накопичення на сміттєзвалищах, особливо поряд із великими містами. Однак застарілі правила, методи та закони не в змозі побудувати нову систему поводження з відходами. Тому для вирішення цього питання державні органи за підтримки міжнародних експертів розробили Національну стратегію управління відходами в Україні до 2030 року.

До цієї стратегії включено цементну промисловість, як уже діючу мережу установок зі спалювання твердих побутових та інших відходів у вигляді альтернативного палива. Включено не випадково, а з огляду на міжнародний досвід — waste-to-cement — найраціональніший та найпріоритетніший спосіб енергоутилізації ТПВ, зокрема з енергоефективної та екологічної складових, який використовує принцип ready-to-use (спалювальні потужності цементних заводів, що працюють).

Асоціація «Укрцемент» та її учасники разом з іншими промисловими та громадськими організаціями беруть активну участь у заходах при Мінприроди та Державному агентстві з енергоефективності та енергозбереження України, де виробляють рекомендації та пропозиції щодо майбутнього законодавства України у цій сфері. Важливим для Асоціації та державних органів влади є об'єднання зусиль для розробки пропозицій із запровадження компенсаторних механізмів податкового характеру для виробництва, що суттєво знижуватимуть екологічний тиск на довкілля шляхом зменшення обсягів використання викопного палива у виробничих процесах.

Моніторинг, звітність та верифікація викидів парникових газів. Система торгівлі квотами на викиди парникових газів

Асоціація «Укрцемент» бере активну участь у розвитку цементної промисловості щодо гармонізації принципів роботи цементної галузі з Європейськими стандартами.

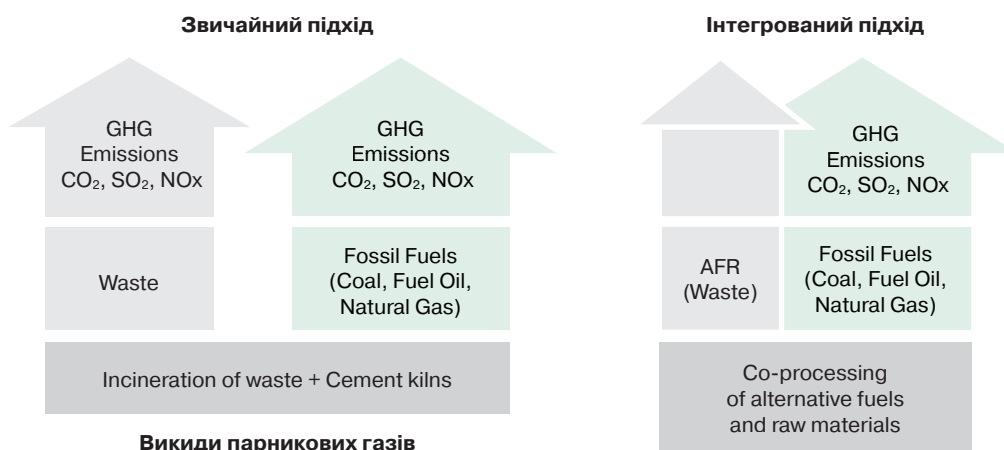
Одним із важливих напрямів Угоди про Асоціацію України з ЄС є Додаток XXX, підрозділ «Зміна клімату та захист озонового шару», який містить положення, пов'язані з імплементацією Директиви 2003/87/ЄС про впровадження системи торгівлі квотами на викиди парникових газів (ПГ). Зважаючи на це, у рамках проекту Світового Банку «Партнерство заради ринкової готовності в Україні (PMR)» за участі консультантів від Carbon Limits та за підтримки Мінприроди завершується програма, яка передбачає розробку плану моніторингу для пілотної установки

Має базову освіту з технології будівельних матеріалів, систем управління якістю та екологічного менеджменту.

В Асоціації «Укрцемент» відповідає за екологічні та енергоресурсоефективні проекти, які є взаємопов'язаними та доповнюють один одного.

Екологічність спільного перероблення відходів у цементних печах

на базі одного з цементних заводів. На основі пілотної програми було розроблено «Методичне керівництво з оцінки викидів парникових газів по видах діяльності установок», а саме: «Методика моніторингу М7 виробництво цементного клінкеру». Також завдяки проекту PMR командою міжнародних експертів від компаній Verico SCE, Future Camp Climate GmbH і TÜV Nord Cert GmbH та представниками Мінприроди й НААУ проведено підготовку спеціалістів цементної галузі із верифікації та акредитації для впровадження в Україні системи торгівлі квотами на викиди парникових газів.

Асоціація «Укрцемент» взяла участь в обговоренні проекту Закону України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» і надіслала до Мінприроди свої пропозиції та зауваження. Зазначене є важливим для цементної галузі, оскільки має забезпечити чіткість розуміння цементними підприємствами засад МЗВ і СТВ та підготувати галузь до запровадження цих механізмів в Україні. Адже екологічність спільного перероблення відходів у цементних печах (Co-processing of waste in cement kilns) полягає у зменшенні викидів парникових газів, що сприятиме досягненню Україною зобов'язань у рамках Паризької угоди із запобігання негативним змінам клімату, як одного із найважливіших чинників захисту довкілля.

Іван Паламарчук

ФОП Паламарчук І. О.,
член Басейнової ради річки Прип'ять

Тел.: +38 (068) 830-95-80

E-mail: ekopalzt@gmail.com

Бути у вирі подій суспільного життя,
самому навчатися та інших навчати

Працював начальником Центру стандартизації, метрології та сертифікації підприємства, заступником голови Ліцензійної палати Житомирської області, заступником начальника управління ОНПС Мінприроди України, начальником Державної екологічної інспекції Житомирської області.

Нині займаюся реформуванням системи державного нагляду (контролю), та дозвільної системи. Сприяю суб'єктам господарювання в обстоюванні їхніх законних прав та інтересів у сфері охорони довкілля.

Основним своїм покликанням вважаю бути корисним громаді та захищати її права на чисте довкілля.

Маю на меті вирішити такі важливі питання:

- знайти баланс між економікою та екологією;
- запровадити професійний добір екоінспекторів.

Я глибоко переконаний, що у сфері екології мають працювати люди тільки за покликом душі.

Людмила Хоміч

адвокат за спеціалізацією
природоохоронне законодавство

Тел.: +38 (066) 153-46-48
+38 (068) 339-31-24

E-mail: advokat.khomich@ukr.net

**Усе в наших руках, тому їх ніколи не можна опускати.
Жодна мрія не приходить до нас окремо від можливостей,
що дають змогу її досягнути**

Має 15-річний юридичний досвід, із них 6,5 років завідувала юридичним сектором Державної екологічної інспекції Полтавської області; знання та практика здобуті більше ніж у 450-ти провадженнях.

Сфера діяльності:

- юридичний супровід підприємств із питань використання природних ресурсів;
- надання консультативної допомоги;
- підготовка запитів до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань, зокрема й адвокатського запиту;
- складення документів, клопотань, претензій, заяв, звернень, скарг, договорів; представництво інтересів підприємства у відносинах із контролюючими органами, в судах, установах, організаціях, на підприємствах;
- супровід виконавчого провадження.

Член Всеукраїнської громадської організації «Асоціація правників України», в якій є учасником двох комітетів: Комітету з природних ресурсів, природоохоронного та екологічного права та Комітету з енергетики, нафти та газу.

Експерт Групи компаній «Видавничий Дім «Медіа-ПРО».

Експерт і член редакційної ради журналу «ECOBUSINESS. Екологія підприємства», автор публікацій у періодичних виданнях із питань правового регулювання використання природних ресурсів, охорони довкілля.

Головний експерт **курсу
дистанційного навчання**
«Екологічне право. Екологічна
безпека. Вищий рівень».

Валентин Щербина

еколог Національної поліції України

Тел.: +38 (097) 247-38-15

E-mail: ecopolice@ukr.net

“ Ніколи не здавайся!

— Усе життя опікується розв’язанням екологічних проблем; має дві профільні екологічні освіти; займався науковою діяльністю.

— Багато років працював у Мінприроди України (екологічна політика, стратегічне планування та реалізація секторальних екологічних політик, збереження біологічного й ландшафтного різноманіття, охорона лісових екосистем і зелених насаджень міст і т. ін.).

— Брав участь у розробленні екологічної політики держави, кодексів, законів, підзаконних актів.

— Створив трирівневу систему екологічної безпеки Укртелекому.

Сфера інтересів на сьогодні:

- створення системи екологічної безпеки підприємства;
- екологічний аудит підприємства та стратегічна екологічна оцінка;
- поводження з небезпечними відходами та розроблення новітніх технологій утилізації відходів;
- практичні питання спецводокористування та охорони атмосферного повітря;
- збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, заповідна справа, охорона лісових екосистем.

Головним досягненням 2018 року вважаю:

- розроблений у співпраці з журналом «Екологія підприємства» цикл авторських семінарів «Поводження з небезпечними відходами на підприємстві», на яких щороку підвищують кваліфікацію сотні екологів підприємств України різних галузей;
- розроблену екологічно безпечну технологію утилізації особливо небезпечних відходів плазмо-хімічним методом та її успішну апробацію.

Плани на 2019 рік

- Участь у навчальних програмах, спрямованих на підвищення рівня знань спеціалістів, надання своєчасної авторитетної інформації для розв’язання екологічних завдань бізнесу.
- Розроблення посібника для екологів «Усе, що потрібно екологу на підприємстві».
- Виготовлення промислової установки для утилізації особливо небезпечних відходів плазмо-хімічним методом з отриманням синтез-газу/тепла/електроенергії/вторинної сировини.

Курси підвищення кваліфікації
**«ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО.
ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА.
ВИЩИЙ РІВЕНЬ»**
ТРИВАЄ НАБІР ГРУПИ

Ми тримаємо руку на пульсі розвитку,
щоб запропонувати вам **НАЙКРАЩЕ**, й **УДОСКОНАЛЮЄМО** курс.

- ◆ **ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА!**
- ◆ **ЗРУЧНИЙ ФОРМАТ!**
- ◆ **ЕКОНОМІЯ КОШТІВ ТА ЧАСУ!**
- ◆ **НОВИЙ РІВЕНЬ ЗНАНЬ!**

ОНЛАЙН-КУРС З ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА СПРЯМОВАНИЙ НА:

- поглиблення розуміння екологами процесів, пов'язаних із захистом довкілля;
- вирішення екологічних проблем;
- діяльність у сфері охорони довкілля;
- запровадження принципів збалансованого використання природних ресурсів.

ЩО ОТРИМАЮТЬ СЛУХАЧІ:

- усі актуальні нормативно-правові акти у сфері природокористування;
- приклади судової практики (тексти судових рішень щодо порушень природоохоронного законодавства);
- участь у дискусіях щодо актуальних проблем правового регулювання питань захисту довкілля;
- шляхи вирішення суперечностей при колізіях законодавства, обговорення конкретних проблемних ситуацій, які виникають у виробничій діяльності кожного з учасників курсу;
- консультації експерта за відповідною темою;
- вміння мислити й аналізувати першоджерела, виробляти свою власну обґрунтовану точку зору, бути активним, обізнаним спеціалістом у подальшій діяльності;
- практичні інструменти для ефективної діяльності.

ОПИС КУРСУ

- Курс складається з **восьми модулів**.
- Темі модулів було обрано організаторами з урахуванням обмежених часових, людських ресурсів, їх важливості й актуальності на сьогодні.
- Практичні модулі містять шаблони, форми документів, окремо готові документи (наприклад, програма виробничого контролю за викидами — цінний практичний матеріал!!)

seminar@mediapro.com.ua

NATIONAL
EDUCATION
CENTER

ECOBUSINESS
ЕКОЛОГІЧНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(044) 507-2227

(044) 568-5138

Оксана Лашта

керівник сектору з охорони навколишнього
середовища компанії «Гудвеллі Україна»

Тел.: +38 (050) 405-81-25

E-mail: Oksana.Lashta@goodvalley.com

Жодне бажання не дається тобі
окремо від сили, здатної його здійснити.

Річард Бах

Свою кар'єру в Goodvalley розпочала у 2006 році. Протягом 13 років займалася створенням ефективної системи управління екологічними питаннями. Її безпосередня відповідальність — ведення діяльності відповідно до екологічного законодавства України. Вона ретельно контролює дотримання всіх вимог і норм, відповідає за екологічну документацію, дозволи тощо. Крім того, запровадила систему моніторингу викидів виробництва у навколишнє середовище, яка передбачає не тільки забір проб згідно з вимогами контролюючих органів, а й додаткові дослідження води та повітря для кращого відстеження їх впливу на довкілля.

Уже понад 5 років організовує екологічні акції та залучає до їх проведення як працівників компанії, так і місцевих жителів.

Серед таких ініціатив:

- акції з очищення територій, які щороку збирають понад 300 осіб;
- висадження саджанців дерев;
- упорядкування територій в селах Калуського та Галицького районів Івано-Франківської області.

Екологічна освіта — це також важлива ділянка роботи Оксани. Серед її проектів:

- проведення екологічних лекцій у місцевих школах на тему енергозбереження;
- створення інформаційних матеріалів, які пояснюють важливість дбайливого ставлення до оточуючого середовища.

Особливу увагу слід приділити партнерству з Галицьким національним природним парком.

З 2018 року сектор охорони навколишнього середовища «Гудвеллі Україна» реалізовує концепцію впровадження сучасної системи поводження з відходами на власних виробничих потужностях. Ця система передбачає сортування сміття, окрему утилізацію й вторинну переробку. Крім того, компанія допомагає налагодити таку роботу в селах, де є ферми.

Любов Богачевська

директор з питань розвитку та комунікацій
компанії «Гудвеллі Україна»

Тел.: +38 (050) 433-29-65

E-mail: luba.bogachevska@goodvalley.com

Будьте достатньо сміливими, щоб слідувати
за покликом власного серця та інтуїції.

Стів Джобс

Кар'єру в Goodvalley розпочала у 2007 році. За період своєї роботи пройшла шлях від перекладача до директора з питань розвитку та комунікацій.

З 2012 року очолювала відділ розвитку та комунікацій компанії, яка займається сільськогосподарською діяльністю на території Калуського й Галицького районів Івано-Франківської обл. З 2019 року входить до Ради директорів «Гудвеллі Україна» й відповідає за комунікацію з органами державної влади, питання захисту довкілля, зв'язки з громадськістю, питання КСВ, земельні відносини, питання розвитку компанії — проекти будівництва нових об'єктів.

Бере активну участь у розвитку та вдосконаленні сільськогосподарської та екологічної політики країни, робить свій внесок у розвиток місцевої громади, економіки та інфраструктури.

Однією з її заслуг є просування принципів соціальної відповідальності на ТзОВ «Гудвеллі Україна». Так, у 2011 році створено Соціальний фонд компанії, який надає фінансову допомогу проектам на території своєї діяльності. Крім того, за її підтримки постійно переглядається екологічна політика компанії та вдосконалюється робота в цьому напрямі.

«У Goodvalley, КСВ, безперечно, не є буденним словом, це поняття нерозривно пов'язане з ядром нашого бізнесу, — вважає Любов. — Розширюючи підхід до ведення сільського господарства, ми водночас турбуємось про стан довкілля, створюємо робочі місця в регіоні й реалізуємо ініціативи з розвитку наших громад. Робота, яку ми виконуємо, є дуже корисною для багатьох людей».

Олександр Семенець

головний еколог агроіндустріального
холдингу «МХП»

Адреса: вул. Б. Хмельницького, 1,
с. Єлизаветівка,
Петриківський р-н,
Дніпропетровська обл., 51831

Тел.: +38 (05634) 2-31-61 (62)

E-mail: orel-leader@mhp.com.ua

“Роби те, що любиш. Люби те, що робиш”

ПрАТ «Оріль-Лідер», що входить до Групи МХП, — сучасне та інноваційне виробництво замкненого циклу. Технологічний процес діяльності птахофабрики включає інкубацію яєць, вирощування курчат-бройлерів, забій птиці та її перероблення, виробництво тепла та електроенергії з отриманням високоякісних органічних добрив на біогазовому комплексі. На сьогодні підприємство випускає понад 300 т м'яса на добу.

Для досягнення екологічності виробництва на птахофабриці розроблено та впроваджено Екологічну політику та інші внутрішні природоохоронні документи. Вони допомагають оцінювати вплив підприємства на навколишнє середовище та вживати заходів щодо його мінімізації.

Така документація розроблена не тільки на всіх птахофабриках МХП, а й на підприємствах інших напрямів: рослинництво, зберігання зернових та олійних культур, і комбікормових заводах.

Дотримання норм природоохоронного законодавства на підприємствах МХП контролюють штатні екологи та особи, що призначені відповідальними за збереження довкілля.

Їх щоденна робота спрямована на виконання вимог природоохоронного законодавства та систематичне зниження виробничих та експлуатаційних витрат. Ще одним важливим завданням екологів є запобігання надзвичайним екологічним ситуаціям та аваріям, які можуть призвести до істотного забруднення навколишнього середовища.

ПрАТ «Оріль-Лідер», як і всі інші підприємства Групи МХП, дотримується норм чинного природоохоронного законодавства України, впроваджує інноваційні технології для зменшення втрат енергії та ресурсів, а також ініціативи — для мінімізації витрат, пов'язаних із впливом підприємства на довкілля.

Останні важливі природоохоронні заходи:

- реконструкція цеху утилізації, яка дала змогу звести до мінімуму соковипаровування — одне з джерел неприємного запаху в процесі перероблення побічних продуктів тваринного походження;
- упровадження роздільного збирання відходів;
- реконструкція власних очисних споруд для зменшення навантаження на комунальні очисні споруди м. Кам'янське.

МХП | **Оріль-Лідер**

У 2017 році отримав сертифікат «Система управління безпечністю харчових продуктів» — ДСТУ ISO 22000: 2007.

У 2018 році став переможцем проекту «ECOtransformation-2018» у номінації «Інноваційність утилізації відходів».

24 виробничі
дільниці

9 500 голів/годину
(цех забою)

75 млн яєць/рік

1 біогазовий
комплекс

Своєрідний екологічний прорив у виробництві «зеленої» енергії зробила біогазова установка потужністю 5,5 МВт/год, що працює на побічних продуктах тваринного походження (курячому посліді з підстилкою), відходах рослинництва та стічних водах. За період роботи біогазового комплексу з 2013 по 2018 роки було вироблено 200 млн кВт «зеленої» електроенергії з відновлювальних джерел.

Агрохолдинг МХП упродовж 20 років своєї діяльності слідує принципам сталого розвитку, дотримуючись екологічних принципів ведення бізнесу. Нарощення потужностей компанії стимулює до пошуку шляхів, як мінімізувати відходи виробництва та зробити його безпечним й екологічним.

Холдингу вдається підтримувати хорошу репутацію, відмінну якість продукції, і головне — показувати приклад того, як підприємство може перейти на альтернативні джерела енергії та мінімізувати негативний вплив на довкілля.

Андрій Вагін

заступник генерального директора
з екології ПрАТ «Укрграфіт»

Адреса: вул. Північне шосе, 20,
м. Запоріжжя, 69600

Тел.: +38 (061) 289-51-09 (довідка),
+38 (061) 289-51-10 (приймальня)

E-mail: graphite@ukrgrafit.com.ua

Сайт: www.ukrgrafit.com.ua

Тільки разом ми досягнемо успіху

Продукцію з логотипом «Укрграфіт» поставляють на всі континенти. Один із головних принципів функціонування підприємства — підвищення якості продукції, що випускається, при зменшенні негативного впливу на довкілля.

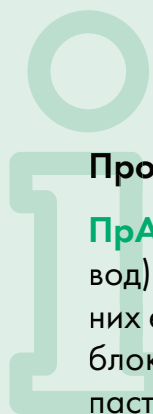
Упроваджено й сертифіковано на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 14001 систему екологічного менеджменту підприємства.

2013 рік

ПрАТ «Укрграфіт» повністю і в строк виконало заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, заплановані в рамках міської та обласної екологічних програм; досягнуто нормативів гранично допустимих викидів.

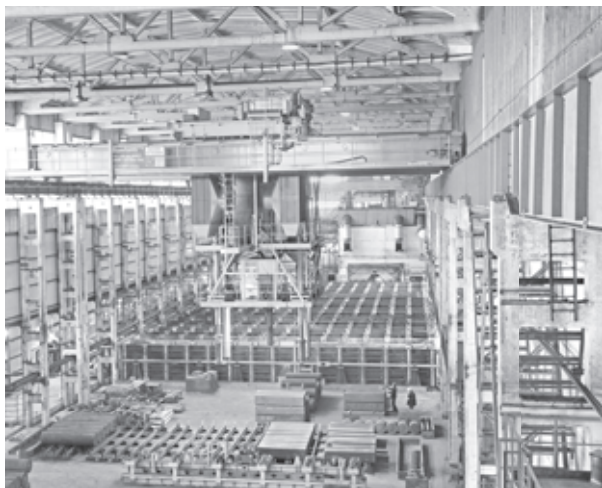
2016 рік

Розпочато модернізацію парку млинів тонкого помолу. Морально застарілі кульові млини замінили на сучасні роликові MTW-138, у комплект яких входить імпульсний рукавний фільтр DMC160.

Про компанію

ПрАТ «Укрграфіт» (у 1933—1994 роках — Дніпровський електродний завод) — єдине в Україні підприємство повного циклу виробництва графітованих електродів різних перетинів, графітованих та вуглецевих футерувальних блоків для різних металургійних і руднотермічних печей, товарних мас та паст на основі вуглецю

2017 рік

- Завершено перший етап масштабного проекту модернізації ключового переділу підприємства — заміна застарілих печей графітації Ачесона на більш енерго- й екоефективні печі поздовжньої графітації. Після введення в експлуатацію всіх 16 печей поздовжньої графітації заплановано зупинити ще 14 печей графітації Ачесона. Кількість викидів забруднюючих речовин після заміни процесу графітації Ачесона на процес поздовжньої графітації знизилась більш як на 60 % від існуючого рівня.
- Закінчено роботи зі створення власної мережі подачі технічної води на територію підприємства, мережі фекальної каналізації від об'єктів підприємства до мереж водоканалу, власної під'їзної залізничної колії від території підприємства до станції Порт-Велике Запоріжжя Придніпровської залізниці.

Перспективи

- Продовження модернізації підприємства за рахунок заміни існуючого технологічного та газоочисного обладнання на обладнання, що відповідає вимогам, прийнятим в Європейському союзі й світі.
- Створення системи безперервного моніторингу викидів від стаціонарних джерел підприємства.

Ростислав Шурма

генеральний директор ПАТ «Запоріжсталь»

Адреса: Південне шосе, 72, м. Запоріжжя, 69000

Тел.: +38 (061) 286-66-39, 218-12-56

E-mail: office@zaporizhstal.com
pressa@zaporizhstal.com

Сайт: zaporizhstal.com

FB: www.facebook.com/rostyslav.shurma.7

Успіх будь-якої справи або проекту
залежить від людей

2012 рік

Запущено в роботу сучасний високотехнологічний базисний склад вугілля комплексу установки із вдування пиловугільного палива в доменному виробництві.

2013–2017 роки

Повністю реконструйовано аглофабрику. На кожній з шести агломашин встановлено очисне обладнання, яке забезпечує очищення повітря від пилу до 30 мг/куб. м; від сірчаного ангідриду — до 400 мг/куб. м. Також нове газоочисне устаткування дало змогу поетапно знижувати скиди стічних вод аглофабрикою в Дніпро.

Виконано комплексну екологічну реконструкцію доменної печі № 3. Під час будівництва печі були реалізовані інноваційні технічні рішення відповідно до кращих світових тенденцій. Нову піч оснастили сучасними системами аспірації, що дало змогу досягти параметрів з очищення викидів від пилу до 20 мг на кубометр.

У 2017 році комбінат скоротив забір свіжої технічної води на 10 % порівняно з 2016-м. Також на 1,6 млн кубів було знижено скид зворотних вод у водні об'єкти.

ЗАПОРІЖСТАЛЬ

Комбінат «Запоріжсталь» — одне з найбільших і найпотужніших підприємств українського гірничо-металургійного комплексу, який рухається шляхом динамічної екомодернізації.

Активна екологічна модернізація Запоріжсталі стартувала в 2012 році. За цей час в екологічну трансформацію підприємства було спрямовано понад 10,6 млрд грн «зелених» інвестицій.

«Зелені» інвестиції —
понад 10,6 млрд грн

Добове виробництво
чавуну — 13,5 тис. т

Повністю
реконструйовано
три доменні печі

Запоріжсталь одним із перших реалізував автоматичну систему онлайн-моніторингу викидів. Усі реконструйовані агрегати комбінату оснащено датчиками контролю, які в реальному часі показують ефективність роботи обладнання.

2018 рік

Підприємство ввело в експлуатацію нову п'ятисекційну градирню, що забезпечує зворотною водою системи охолодження доменних печей. Це дасть змогу зменшити забір води з Дніпра на 4,8 млн куб. м. на рік і знизити скиди в такому ж обсязі.

Перспективи

Головна мета Запоріжсталі — **реконструкція сталеплавильного виробництва з відмовою від мартенівського способу виплавки сталі на перевагу конверторному**. Реалізація такого масштабного проекту потребує залучення іноземних інвестицій. Наразі комбінат продовжує підготовчі роботи на майданчику, де в майбутньому з'явиться новий сучасний сталеплавильний цех.

Ірина Вербіцька

керівник напрямку «Екологія»
енергетичної компанії ДТЕК

E-mail: VerbitskayaI@dtek.com

FB: www.facebook.com/iryna.verbitska

“
Sky is the limit

Мета її діяльності — українські споживачі мають отримувати екологічно чисту енергію. Разом із багатотисячним колективом ДТЕК вона працює задля цього за двома ключовими напрямками:

1. Розвиток відновлювальної енергетики та енергозбереження. ДТЕК є найбільшим інвестором у розвиток екологічно чистої генерації електроенергії. Компанія вже побудувала найбільшу в Україні Ботієвську ВЕС, а наразі ще й будує найбільшу сонячну станцію в Дніпропетровській області. До 2020 року загальна потужність «зеленої» генерації ДТЕК сягне 1 ГВт.

Ще один з яскравих проектів компанії — розвиток мережі зарядних станцій STRUM для електромобілів. Усі проекти ДТЕК з енергозбереження сприяють оптимальному використанню енергоресурсів.

2. Екологічна модернізація традиційних електростанцій. Вугільні ТЕС відіграватимуть визначальну роль в енергобезпеці України ще як мінімум найближчі 20 років. Тому, паралельно з розвитком «зеленої» енергетики, ДТЕК працює над тим, щоб забезпечити їх надійну роботу й при цьому знизити вплив ТЕС на довкілля. Сьогодні в Україні модернізовано 24 енергоблоки ТЕС, із них 21 — реконструював ДТЕК. На кожному з таких блоків встановлено фільтри, які знизили викиди пилу в середньому у 22 рази — до жорстких європейських стандартів. Завдання компанії № 1 на найближчі роки — облаштувати сучасним очисним обладнанням усі діючі енергоблоки.

Ірина, як представник ДТЕК, є учасником усіх ключових процесів із впровадження європейських екологічних стандартів і вимог в українській енергетиці. Зокрема, розробки Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2030 року, впровадження системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів (ПГ) під егідою Світового Банку, розробки і реалізації Національного плану скорочення викидів великими спалювальними установками тощо.

Сергій Шапран

головний виконавчий директор
Броварського алюмінієвого заводу,
засновник, голова правління
групи компаній Alumeta Group

Сайт: www.braz.ua
FB корпоративний: www.facebook.com/braz.industries
FB персональний: www.facebook.com/Shapranserg

Щоб залишатися лідерами, потрібно постійно розвиватися, та впроваджувати новітні технології

Наш завод засновано у 1979 році як підприємство із виготовлення алюмінієвого профілю. Проте у 1990–2000 роках воно опинилось у глибокій кризі. Розлад у виробничих цехах, банкрутство підприємства та величезні борги із зарплат працівникам стали головними ознаками того періоду. По суті, завод повільно вмирав, і для виходу із кризи потрібні були сучасні рішення, які відповідали б викликам часу. Принципово новий етап у житті й розвитку підприємства розпочався у травні 2011 року: завод стає частиною групи компаній ALUMETA, а на його базі створено нову компанію — ТОВ «Броварський алюмінієвий завод». Відновлення таких підприємств справа ризикована й далеко не кожній команді під силу. Іноді легше знести все дощенту, ніж модернізувати й відновити. Однак я вирішив, що завод має бути не просто відновлений, у нього необхідно вдихнути нове життя, перетворивши на сучасне й передове підприємство. Тому ми зробили антикризові кроки до створення концептуально нового промислового вузла, який виробляє продукцію за світовими стандартами. На підприємство запросили професіоналів, на заводі установили нове обладнання.

Після модернізації виробництва групою компаній ALUMETA та завдяки успішному менеджменту асортимент продукції, що виробляється, став постійно збільшуватись і становить уже понад 12 тис. найменувань алюмінієвого профілю різної конфігурації.

Завод працює цілодобово й успішно експортує свою продукцію до країн Європи та Близького Сходу.

Перевага нашого підприємства:

- постійний розвиток і впровадження новітніх технологій;
- наявність висококваліфікованих фахівців із міжнародним досвідом;
- використання сучасного обладнання.

Броварський алюмінієвий завод щорічно виробляє понад 4 тис. т конструкційних елементів для альтернативних джерел енергії — сонячних батарей.

Переробляючи вторинний алюміній, підприємство дає цьому цінному ресурсу нове життя.

Броварський алюмінієвий завод — єдине підприємство в Україні, що має блок очисних споруд з окремим шламонакопичувачем, який побудовано згідно з нормами Європейського Союзу.

Ми справді змогли довести, що турбота про екологію — це не тільки відповідально, а й вигідно. Приклад нашого заводу показує, що екологічні та виробничі інновації при належному рівні менеджменту можуть стати візитівкою підприємства й невід'ємною частиною історії його успіху.

Павло Балога

директор ТОВ «ЕкоКошет»

Адреса: вул. Валенберга, 36
м. Мукачево,
Закарпатська обл., 89600

Олександр Мозговий: +38 (099) 279-25-95

Павло Балога: +38 (067) 310-79-77

E-mail: pavlobaloha94@gmail.com

Один з найкращих способів вдосконалення —
це вчитися на своїх помилках

Компанія «ЕкоКошет» будує для свого підприємства біогазову станцію, щоб вирішити екологічні проблеми зі скидом гнойових стоків свиноферм та з відходами виробництва з м'ясо-переробних цехів, боєнь та ін.

Головне наше завдання — зменшення чи повне усунення негативного впливу на довкілля, розв'язання екологічних проблем своїх та інших підприємств, демонстрація екологічних змін, що можуть бути прибутковими для власника.

«Зеленим» енергетичним бізнесом із відновлювальних джерел за екологічними технологіями ми займаємося задля розв'язання відразу двох найактуальніших сучасних проблем — екологічної та енергетичної, адже з відходів та біомаси можна виробляти електричну та теплову енергію.

Покращення екологічного стану очікується завдяки:

- впровадженню проектних рішень для зниження рівня викидів шкідливих речовин від споруд перероблення та утилізації гнойових стоків на 90 %;
- зниженню антропогенного навантаження на ґрунти та ґрунтові води під час утилізації очищених г/с завдяки їх глибокому біологічному очищенню та утилізації глибоко очищених стоків по замкненому циклу;
- вирощуванню енергетичних культур на спорудах утилізації з наступним їх використанням при видобутку біогазу.

Марина Тимошенко

еколог ТМ «Золоте зерно», експерт журналу
«ECOBUSINESS. Екологія підприємства»,
член Дніпропетровської організації
«Всеукраїнська екологічна ліга»

Тел.: +38 (097) 243-28-27

E-mail: ecodkpk@ukr.net

**Еколог — сучасний пророк:
він пророкує, а над ним сміються!**

Микола Векшин

Я — еколог провідного підприємства у галузі харчової промисловості.

Коло моїх обов'язків досить широке:

- займаюсь питаннями:
 - поводження з відходами;
 - охорони атмосферного повітря;
 - промисловими скидами;
- розробляю схеми управління природоохоронною діяльністю на підприємстві;
- розраховую екологічний податок, рентну плату;
- складаю статзвітність;
- беру участь у заходах щодо контролю за виконанням екологічного законодавства, природоохоронних програм і планів всіма працівниками підприємства.

І це далеко не повний перелік моїх обов'язків.

Кожного дня у своїй роботі тісно взаємодію з багатьма підрозділами підприємства, спілкуюсь із розробниками екологічної документації, постійно контактую з контролюючими органами, представниками органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з питань екології.

У повсякденному житті також маю досить чітку громадянську позицію. Вхожу до складу представників громадського об'єднання ДОО «Всеукраїнська екологічна ліга», а також є членом редакційної колегії журналу «ECOBUSINESS. Екологія підприємства» та консультативних дорадчих рад при органах державної влади та спеціалізованих учених рад.

Юлія Бойко

еколог АТ «Дніпропетровський
завод прокатних валків»

Адреса: вул. Яхненківська, 2,
м. Дніпро, 49023

Тел.: +38 (067) 568-72-55

E-mail: yboyko@dzpv.dp.ua

Сайт: www.dzpv.dp.ua

Дружній консенсус «виробництво — екологія»: вектор напрямку — екомодернізація, енерго- та ресурсозбереження

Історія АТ «Дніпропетровський завод прокатних валків» бере свій початок у далекому ХІХ столітті.

Сьогодні його продукцію знають металурги практично всіх найбільших підприємств Молдови, Білорусі, Румунії, Угорщини, Куби, Англії, Польщі, Казахстану та багатьох інших країн.

Підприємство виробляє:

- чавунні валки для сучасних сортових, трубних і листових станів гарячої прокатки;
- неметалургійні валки;
- плунжери.

2009 рік

- Проведено реконструкцію одного з основних виробництв підприємства відповідно до прийнятої програми енергозбереження через заміну плавильних агрегатів, що працюють на природному газі, на електричні, та засвоєння прогресивної технології відцентрового лиття валків, що дало змогу впровадити енергозберігаючі технології та зменшити обсяги використання природних ресурсів.
- Установлено та вдосконалено очисні споруди для уловлювання викидів забруднюючих речовин від основних плавильних агрегатів підприємства. Як результат — зменшились викиди твердих речовин в атмосферу, знизилось забруднення повітряного басейну.

2011–2012 роки

Модернізація газовикористовуючого обладнання підприємства. Унаслідок чого зменшилися викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря та обсяги споживання підприємством природного газу.

2015 рік

Модернізація технології рідинного охолодження обладнання підприємства — перехід на замкнені цикли циркуляції води для зниження обсягу споживання водних ресурсів.

2016–2018 роки

Політика підприємства направлена на забезпечення комплексного використання матеріально-сировинних ресурсів відходів, що утворюються в процесі виробничої діяльності.

Михайло Іванов

директор ТОВ «Екоенерго-буд»

Адреса: вул. Карла Маркса, 170,
м. Глобине, Полтавська обл.,
39000

Тел.: +38 (050) 35-945-05

E-mail: iv1960@ukr.net

Сайт: www.eeb.com.ua

Понеділок починається в суботу.
Не йти легкими протореними шляхами

ТОВ «Екоенерго-буд» — будівельно-інжинірингова компанія, яка займається утилізацією відходів (рідких, твердих і газоподібних) на підприємствах АПК, комунальних підприємствах тощо. Зокрема, розробкою, виробництвом і впровадженням еколого-енергетичних технологій перероблення біомаси (відходи продуктів) з отриманням біогазу, піролізного газу, рідких і твердих видів палива й добрив.

Компанію засновано у 2010 році. Фахівці, що працюють у ній, мають великий досвід роботи на спорудах із перероблення, очищення відходів підприємств різного профілю.

ТОВ «Екоенерго-буд» — єдина компанія в Україні, яка має власний повний цикл робіт із 85–95 % української складової — розробка технології, проекту; виготовлення обладнання (80–90 % власного ЕЕС виробництва); монтаж; пуско-наладка (висновки на робочий режим, навчання персоналу замовника); супровід проекту — гарантійні зобов'язання, сервісне обслуговування.

Наші досягнення

Десятки новітніх еколого-енергетичних технологій, обладнання, матеріалів, побудованих станцій БГС механічного, фізико-хімічного, біологічного очищення у різних галузях промисловості.

Найбільша цінність — час і люди (фахівці).

Андрій Сокол-Черніловський

провідний менеджер із будівництва
ТОВ ЦЕНТРБУД («Екологічні та Промислові
Проекти», Project Partner of Solid Waste Consult
«Ukraine – Bavaria»)

Адреса: вул. Миколи Ушакова, 1-д, оф. 161,
м. Київ, 03179

Тел.: +38 (044) 361-67-88, 223-82-88

E-mail: centrbudooo@ukr.net

Сайт: www.centrbud.ua

FB: www.facebook.com/centrbudcomua

Бути сьогодні успішним — це означає
безперервно вдосконалюватись
і розширювати горизонти в улюбленій справі

CENTRBUD

ЦЕНТРБУД успішно працює у сфері промислового й цивільного будівництва, енергетики, оборони та відновлюваної енергії. Компанія активно розвиває портфель будівельних послуг із фокусом на сонячну енергетику, вітер і біомасу.

З 2000 року має досвід у проектуванні й будівництві — 700 тис. кв. м побудованих будівель і споруд.

Місія ЦЕНТРБУД — розвиток економіки України через задоволення потреб замовників у професійних проектно-будівельних послугах, забезпечення довготривалої та безпечної експлуатації будівель і споруд.

Компанія має успішний досвід співробітництва з проектами, профінансованими Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР), European Bank for Reconstruction and Development, European Investment Bank.

Виконані ЦЕНТРБУД об'єкти отримали багато позитивних відгуків і нагород.

Наш тренд у 2019 році — екологізація будівництва. Також пропонуємо комплексні послуги з проектування та будівництва промислових та інфраструктурних об'єктів.

Ми знаємо, як будувати краще, швидше, надійніше.

Олексій Соловйов

менеджер з розвитку
ТОВ «АЙТІ-ІНЖИНІРИНГ»

Адреса: вул. Ямська, 41-б, оф. 8,
м. Київ, 03150

Тел.: +38 (097) 095-36-31, (096) 891-11-90

E-mail: office@iteng.com.ua

Сайт: www.iteng.com.ua

Крок за кроком у ногу з часом

ІНЖИНІРИНГ

Сферою діяльності ТОВ «АЙТІ-ІНЖИНІРИНГ» є приладобудування. Наша продукція охоплює галузі автоматичного моніторингу шкідливих речовин, аерозольних часток в атмосферному повітрі, метеоданих.

У 2018 році ми ставили перед собою такі завдання:

- випуск нових приладів, які задовольняють українського користувача;
- проходження приладами усіх державних іспитів.

Ці завдання ми виконали у першій половині року. У другій — виробили та поставили більш як 100 приладів.

Перспективи

На цей час наша команда повністю зосереджена на меті до кінця 2019 року запропонувати українським споживачам лінійку контрольно-вимірювальних приладів різного спрямування, що відповідатимуть вимогам Директиви 2008/50/ЄС.

Крім виробництва нового обладнання, наше підприємство планує створити конкурентно-спроможне програмне забезпечення, що задовольнить та об'єднає усі галузі й підприємства у сфері екологічної безпеки України.

Також, на вимогу замовників, наша компанія може виконати розробку та серійний випуск додаткового обладнання й аксесуарів для ручного чи автоматичного відбору проб викидів зі стаціонарних джерел забруднення.

Станіслав Ігнат'єв

засновник Харківського енергетичного кластеру, виконавчий директор Інституту сталого розвитку

Адреса: вул. Киргизька, 9-б, оф. 50,
м. Харків, 61031

E-mail: isd.ignatiev@gmail.com

Тел.: +38 (057) 775-56-72, (066) 131-15-04

FB: www.facebook.com/stanislav.ignatiev

Думаючи й говорячи про «зелену» енергетику глобально, працюй над проектами на локальному рівні!

Інститут сталого розвитку — це міжнародна експертна організація, яку було засновано групою експертів у галузі «зеленої» енергетики та розвитку громад із Великобританії, Німеччини, Польщі та України.

2011–2013 роки

- Створено перший в Україні Центр енергоефективності та альтернативної енергетики на базі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Приміщення центру за підтримки німецьких компаній обладнали сучасними технологіями енергозбереження та альтернативної енергетики, а сам центр став прикладом «зеленого» енергопасивного офісу.
- Проведено масштабні дослідження потенціалу відновлюваних джерел енергії Харківської області (біоенергетичного потенціалу за всіма видами біомаси, вітро- та сонячної генерації), що стали основою для розробки, залучення інвестицій та грантів у «зелену» енергетику.

2014–2015 роки

Упроваджено проект «Енергоефективне село», в якому всі об'єкти соціальної сфери пройшли енергомодернізацію та переведено виключно на місцеві енергоресурси. Конкурсом Мінрегіонбуду та Ради Європи «Кращі практики місцевого самоврядування» його визнано «Кращим проектом у галузі енергоефективності». Також він став «Кращим соціальним проектом України у 2015 році»

2016 рік

Засновано Харківський енергетичний кластер — об'єднання інжинірингових компаній, фінансових установ, університетів та органів місцевого самоврядування для спільної розробки проектів «зеленої» енергетики та залучення зовнішнього фінансування. Сьогодні енергетичний кластер має 48 учасників і працює у 8 областях України.

2018 рік

Підприємствами кластеру інстальовано 10+ МВт «зелених» генеруючих потужностей. Створено демонстраційний полігон, що об'єднує 3 підприємства промислового використання біомаси.

Перспективи

Використовуючи досвід Харківського енергетичного кластеру та проекту «Енергофетивне село», планується запустити проект «Асоціація енергоефективних громад», спрямований на передавання новоствореним ОТГ кращих практик та інструментів залучення ресурсів для забезпечення енергодостатності громад.

Євгенія Аратовська

засновниця проекту «Україна без сміття»,
соціальний підприємець

E-mail: aratovska@nowaste.com.ua

Сайт: www.nowaste.com.ua

FB: www.facebook.com/NowasteUkraine

Немає слова «неможливо». Усе можливо,
просто ще не знайдено шлях, як цього досягти.
Відшукати такий шлях — завдання інноватора й лідера

УКРАЇНА
БЕЗ СМІТТЯ
NO WASTE
UKRAINE

Сфера діяльності — формування нової побутової «сміттевої» культури та популяризація сталих підходів у сфері поводження з відходами — утилізація небезпечних відходів і зменшення продукування загального сміття.

Мета організації — нуль відходів на звалищах завдяки сортуванню, компостуванню, утилізації небезпечних відходів і відмові від неліквідних упаковок і тари.

Основне досягнення — створення низки пілотних проектів як альтернативи міській інфраструктурі — громадської станції сортування No Waste Recycling Station та Silpo Recycling.

Головне завдання — зробити сортування ТПВ системним правилом для всіх українців.

Тетяна Омельяненко

координатор представництва групи
молодих фахівців Міжнародної асоціації
твердих відходів (ISWA) в Україні

E-mail: iswa.ypg.ukraine@gmail.com

Сайт: ypg.iswa.org

FB: www.facebook.com/ISWA-Young-Professionals-Group-Ukraine-120911305090637/

«Ми переконані, що представництво Групи молодих фахівців ISWA в Україні є гарною платформою для об'єднання людей, діяльність яких пов'язана зі сферою поводження з відходами, для обміну досвідом та зміцнення потенціалу сектора управління відходами в нашій країні».

ISWA в Україні засновано 2017 року як представництво Групи молодих фахівців міжнародної асоціації твердих відходів (YPG ISWA). Воно об'єднує експертів приватних компаній, наукових установ та інститутів, громадських організацій у сфері поводження з відходами.

Мета представництва — сформувати команду висококваліфікованих спеціалістів у сфері поводження з відходами, діяльність яких спрямована на розвиток цієї галузі у нашій країні, які підвищують свій професійний рівень, обмінюються досвідом та поширюють набутий досвід на своїх робочих місцях і в суспільстві, реалізують спільні проекти у сфері поводження з відходами, а також сприяють реалізації міжнародних ініціатив ISWA.

Основні напрями діяльності ISWA YPG в Україні — нарощування фахового потенціалу спеціалістів у сфері поводження з відходами шляхом організації та проведення семінарів, тематичних дискусій, навчальних екскурсій на об'єкти поводження з відходами, підготовки довідкових документів, оглядів і рекомендацій, а також проведення заходів щодо підвищення обізнаності населення.

Головні досягнення

1. Панельна дискусія «WtE в Україні» у рамках Міжнародної виставки обладнання та технологій для збирання та перероблення відходів «Wastemanagement–2017» (04.10.2017).

2. Семінар «Технології поводження з ТПВ та їх місце у ієрархії поводження з відходами» (02.11.2017). Відеозапис семінару: https://www.facebook.com/pg/ISWA-Young-Professionals-Group-Ukraine-120911305090637/videos/?ref=page_internal

3. Інформаційна кампанія #WhatHappensToMyWaste? (Що відбувається з моїми відходами?) в Україні (травень–грудень 2018 року). Сторінка кампанії в Україні <https://www.facebook.com/WhatHappensToMyWasteUkraine/>

4. Спеціалізований семінар — вступ до тренінгу «Розроблення регіональних інтегрованих систем управління побутовими відходами» у рамках Міжнародної виставки обладнання та технологій для збирання й перероблення відходів «Wastemanagement–2018» (03.10.2018).

5. Видання «Англо-український словник основних термінів з управління відходами» Т. Л. Омельяненко, К. О. Абашина, Д. В. Куций; Представництво групи молодих фахівців ISWA в Україні. — К.: ТОВ «Київська друкарня», 2018 — 20 с.

6. Тематичні онлайн-дискусії:

- «Організація системи збирання окремих видів небезпечних відходів у складі побутових відходів» (02.03.2018);
- «Державно-приватне партнерство у сфері поводження з побутовими відходами» (28.03.2018).

Сергій Волков

громадська екологічна
організація «Друге життя»

Тел.: +38 (050) 385-58-85
E-mail: wasteua@gmail.com
FB: www.facebook.com/druzejitty

“
Ми самі маємо стати змінами,
які хочемо бачити у світі!

Громадська екологічна організація «Друге життя»:

- працює над формуванням екологічної свідомості громадян;
- займається екопросвітницькою діяльністю у навчальних закладах;
- проводить акції прямої дії/прибирання/посадки дерев/флешмоби для активації уваги та розв'язання екологічних проблем у країні;
- організовує роздільне збирання відходів у школах і ВНЗ Києва;
- створює чи допомагає цікавим комунікаційним кейсам разом з активістами, органами влади та бізнесом.

Ірина Черниш

учасниця ініціативної групи Save Dnipro,
співзасновниця чат-боту SaveEcoBot

Павло Ткаченко

учасник ініціативної групи Save Dnipro,
співзасновник, розробник
чат-боту SaveEcoBot

Е-mail: savednipo@gmail.com

Сайт: www.saveecobot.com

Перший в Україні екологічний чат-бот SaveEcoBot — тепер ти точно можеш вплинути!

Ініціативна група Save Dnipro розпочала свою діяльність у липні 2017 року, щоб захищати конституційні права містян Дніпра на чисте та безпечне для життя та здоров'я довкілля. Нам судилося стати першими в Україні, хто пройшов процедуру оцінки впливу на довкілля від імені громадськості разом із головним промисловим забруднювачем міста. Результатом чого стали обов'язки суттєвої екологічної модернізації виробничих потужностей.

У процесі адвокації ми створили перший в Україні екологічний чат-бот для моніторингу інформації про екологічні дозвільні документи й процедури промислових та інших забруднювачів довкілля — SaveEcoBot.

Бот працює, аби мотивувати представників громад на реалізацію своїх прав щодо участі у формуванні сталого розвитку. SaveEcoBot агрегує дані у зручному форматі та доступний у месенджерах Telegram, Facebook, Viber та Skype.

4 липня 2018 року разом із Міністром екології та природних ресурсів його було презентовано у прес-центрі Кабінету Міністрів України. Функціонал SaveEcoBot високо оцінили як експерти екологічної спільноти, так і професіонали у сфері відкритих даних та IT-розробок.

Бот може легко знайти та впорядкувати таку інформацію:

- моніторинг реєстру ОВД;
- дані про дозволи на викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами підприємств-забруднювачів 1, 2 та 3 груп;
- дані про спеціальні дозволи на користування надрами;
- дані про дозволи на спеціальне водокористування;
- дані про ліцензії на поводження з небезпечними відходами;
- дані суб'єктів господарювання, які мають податковий борг;
- дані декларацій про відходи;
- реєстр виробників особливо небезпечних хімічних речовин.

SaveEcoBot використовує виключно публічну інформацію, та інформацію з відкритих державних реєстрів.

Він є незамінним помічником для всіх категорій користувачів: професійних екологів, представників громадського сектора, державних службовців, працівників ЗМІ та інших зацікавлених в отриманні дозвільної екологічної інформації.

Вікторія Норенко

директор компанії «Зелений птах»

Тел.: +38 (050) 385-77-17
E-mail: norenko@zeleniyptah.com.ua
Сайт: zeleniyptah.com.ua
FB: www.facebook.com/zeleniyptah

Успіх — не остаточний, невдачі — не фатальні,
значення має тільки мужність продовжувати розпочате

Наша діяльність пов'язана з організацією обігу комбінованої упаковки — від уникнення утворення відходів до їх перероблення та утилізації. Флагманом 2018 року, після збирання відходів, став уживаний паперовий стакан.

Наша мета — демонструвати практичний результат сортування відходів. Що ми й робимо, випускаючи з переробленої сировини зошити, брендові блокноти, фліпчарти тощо. 2018 року було вироблено 3064 одиниць такої продукції. Однією з новинок року став шкільний щоденник.

Для виробництва нашої продукції використовується папір, виготовлений з макулатури світлих марок, а також з упаковки Тетра-Пак, Ело-Пак, Пюр-Пак.

За останні два роки ми відправили на перероблення 49 475 кг комбінованої упаковки, уживаних паперових стаканів, та виробничий брак. Обсяги сировини дедалі більше зростають. Так, упродовж 2018 року ми зібрали близько 160 тис уживаних паперових стаканів, що становить 1320 кг.

Ще одне досягнення року — виготовлення 100 гаджетів «Лялька Мамая», призначених для зручного збирання паперових горняток для подальшого їх перероблення.

Маріанна Бойко

перша практична екоблогерка України (mariannaboyko.com),
екотренерка, авторка та ведуча екологічної програми
«Свідоме життя з Маріанною Бойко» на радіо «Воскресіння»,
власниця бренду екороб Act Green, авторка проектів
«104 дні без поліетилену» та Zero Waste Ukraine

Тел.: +38 (063) 455-34-63
E-mail: contact@mariannaboyko.com
Сайт: mariannaboyko.com, actgreen.com.ua
FB: www.facebook.com/zerowasteukraine

Бережіть себе та дбайте про довкілля!

Щоб спрацювала соціальна, екологічна, корпоративна свідомість, потрібно, аби це відбулося у серці кожної окремої людини. Усі глобальні справи починаються з маленької особистої історії.

Так розпочалась і моя головна історія — я допомагаю людям зрозуміти, чому саме необхідно турбуватися про довкілля; запалюю серця та мотивую до конкретних дій через гумор, щирість та любов до нашої рідної Землі.

2015 рік

Проект-експеримент «104 дні без поліетилену». Українська сім'я наважилася на незвичний експеримент — відмовилась від використання поліетиленових пакетів.

2016 рік

- Проект Zero Waste Ukraine — як запровадити світову філософію «Нуль відходів» у реаліях українського побуту.
- Екологічна програма «Свідоме життя з Маріанною Бойко» на радіостанції від УГКЦ «Воскресіння. Живе радіо».

З 2017 року проводить лекції для компаній з екологічного мислення.

2018 рік

- Започаткувала «Школу Відповідального Споживання» — курс, що дає змогу заощадити особистий бюджет, ресурси планети, зменшити навантаження на довкілля.
- Стає власницею бренду екороб Act Green.

Перспективи

Розширити лінійку еколекцій, екотренінгів для компаній, онлайн-курсів з екологічного мислення.

Мета — змінити мислення на більш екологічне 10 % населення України, а саме: 4 221 676 українців.

Людмила Циганок

керівник проекту «ЕКОтрансформація в Україні»,
шеф-редактор журналу
«ECOBUSINESS. Екологія підприємства»

Адреса: вул. Є. Сверстюка, 11-б, м. Київ, 02002

Тел.: +38 (044) 507-22-27, (050) 948-04-85

E-mail: eco-magazine@ukr.net

Сайт: www.ecolog-ua.com

FB: www.facebook.com/cyganok.mila

Змінюємося, щоб якісно змінювати й жити!

Головні професійні завдання:

- **екодопомога для бізнесу:** створення та випуск якісного професійного видання для вирішення завдань бізнесу у природоохоронній діяльності; дотримання норм чинного природоохоронного законодавства; проведення екоівентів тощо;
- **створення якісної комунікаційної платформи** для фахівців і керівників екологічних та юридичних служб промислових підприємств, топ-менеджерів, які здійснюють загальне керівництво компанією або екологічними аспектами її діяльності.

Про досягнення

2012 рік — всю увагу сконцентровано на випуску першого в Україні журналу з прикладної екології — «Екологія підприємства». На той час у лінійці видань ВД «МЕДІА-ПРО» було вже багато шанованих спеціалістами всієї держави журналів, але саме ековидання стало потребою часу, що назріла завдяки запиту клієнтів та ситуації, що склалася у державі у сфері природокористування.

2012–2016 роки — час, який було використано на діалог з практиками-екологами найбільших підприємств, представниками профільних державних (та контролюючих) органів, громадськістю, коли було надано тисячі консультацій та роз'яснень, проведено понад 40 навчальних семінарів, тренінгів, конференцій та форумів із найгарячіших екологічних питань.

2017 рік — ребрендинг журналу «Екологія підприємства», зміна формату й наповнення, розширення цільової аудиторії. Проект став видаватися у двох форматах (додано електронний); у журналі з'явилися кейси (матеріали про досвід екологів); проект став затребуваним у понад 7200 фахівців з усіх куточків держави. Уперше на ринку запропоновано журнал про екологічні рішення.

2018 рік — уперше в Україні спільно з партнерами та експертами створено проект про екологічні досягнення підприємств «ЕКОтрансформація–2018».

Перспективи

- Щорічне проведення Визнання «ECOtransformation».
- Створення професійної бізнес-асоціації екологів, які володіють якісним практичним досвідом упровадження екологічно безпечних технологій задля обміну досвідом у галузі прикладної екології.

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА 2019 РІК!

Журнал для бізнесу ПРО ЕКОРІШЕННЯ

ECOBUSINESS

Екологія підприємства

Журнал у друкованому (або електронному) форматі:

для екологів, керівників і працівників
природоохоронних та лабораторних служб підприємств,
головних інженерів, фахівців, відповідальних за
експлуатацію природоохоронних споруд, систем
вентиляції, водоспоживання та водовідведення,
фахівців, відповідальних за систему управління
довкіллям підприємств і організацій

Індекси: 68155, 89880, 60750

Дізнайтеся про спеціальні умови та бонуси
від свого менеджера

Що отримує передплатник «ECOBUSINESS. Екологія підприємства»

- **Оперативні роз'яснення змін у законодавстві** (ми працюємо безпосередньо із законодавчими органами, щоб надавати інформацію вчасно і «з перших вуст»)
- **Перевірену інформацію** (у просторі різнопланової інформації іноді важко зрозуміти, як діяти — ми ж перевіряємо наші рекомендації у кращих експертів)
- **Лаконічні публікації** (ми знаємо ціну часу, тому економимо його і для вас, позбавляючи від перелічування зайвих літер)
- **Доступні підказки зі зразками та прикладами** (всі матеріали без жодного академізму, тому що ми — для практиків)
- **Кращий досвід** (до підготовки матеріалів ми залучаємо тих, хто має роки напрацювань та досягнень)
- **Персональні консультації** (за зверненнями на адресу редакції ми розглядаємо персональні робочі ситуації з кращими експертами)

ОТРИМАЙТЕ СВІЙ ЕЛЕКТРОННИЙ
ПРИМІРНИК ЖУРНАЛУ

e.mediapro.com.ua
(без додаткових оплат)

Завжди свіжі новини — на сайті
www.ecolog-ua.com

044-507-2227, 568-5138

podpiska@mediapro.com.ua [®]

Головне Визнання Екосфери

«ЕКОтрансформація-2019»

ЕКОоскар отримують
ПІДПРИЄМСТВА, ЛІДЕРИ інноваційних екологічних
програм та екоінновацій

16 грудня

м. Київ

www.media-pro.com.ua/ecoaward/
eco-magazine@ukr.net
+38 050 948 04 85, +38 044 507 22 27 (вн. 359)

Організатор: **ECOBUSINESS**
Екологія підприємства

За підтримки:

Міністерство екології
та природних ресурсів України

ДЕРЖЕНЕРГоеФЕКТИВНОСТІ

Шеф-редактор

Людмила Циганок
тел./факс: (44) 507-22-27
eco-magazine@ukr.net

Випусковий редактор

Тетяна Хоменко
ek@mediapro.com.ua

Виконавчий директор

Вікторія Заєць
viktoria@mediapro.com.ua

**Заступник директора
з основної діяльності**

Олеся Вдовенко
vdoenko@mediapro.com.ua

**Заступник
директора з фінансів**

Олеся Яременко
olesya@mediapro.com.ua

**Керівник виробничого
відділу видавництва**

Валентина Мартиненко
valentina@mediapro.com.ua

Керівник відділу дизайну

Дмитро Безкровний

Верстка

Єлизавети Вітранюк

Менеджер відділу реклами

Вікторія Тимошенко
тел./факс: (44) 568-51-39
pr2@mediapro.com.ua

3 питань придбання:

www.mediapro.ua

Видавець ТОВ «МЕДІА-ПРО»

Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 3920 від 11.11.2010

© ТОВ «МЕДІА-ПРО», 2019

ЕКОлідери України

2018/2019

ECOBUSINESS

Екологія підприємства

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
КВ № 23556-13396р від 13.09.2018

Друк: ФОП Злобін К. В.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6189 від 21.05.2018

Тираж 50 000 екз. **Замовлення** № 29406 від 04.02.2019

Редакція не несе відповідальності за шкоду,
заподіяну в результаті використання,
невикористання або неналежного використання
інформації, що міститься в цьому виданні.

Редакція не завжди поділяє думку автора.
Рукописи не рецензуються та не повертаються.

Матеріали друкуються українською мовою.

Відтворення матеріалів видання можливе лише
за наявності письмового дозволу редакції.

Матеріали з позначкою © розміщено на правах реклами.

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Адреса редакції та видавця:
вул. Є. Сверстюка, 11, корпус А, а/с 185,
м. Київ, 02002, Україна
тел./факс: 568-51-38

www.mediapro.ua, www.ekolog-ua.com

ЕКОЛОГІЧНА КОМПАНІЯ №1 В УКРАЇНІ

- ✓ володар премії ЕКОТРАНСФОРМАЦІЯ-2018 – найкраща екологічна консалтингова компанія
- ✓ БІЛЬШЕ 200 ПРОЕКТІВ В ПОРТФЕЛІ
- ✓ БІЛЬШЕ 50 КЛІЄНТІВ – НАЙБІЛЬШІ ПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА
- ✓ ПРЕДСТАВНИЦТВА В КИЇВІ, ХАРКОВІ, ЗАПОРІЖЖІ, КРИВОМУ РОЗІ, КРАМАТОРСЬКУ ТА МАРІУПОЛІ
- ✓ КОНСУЛЬТАНТ СВІТОВОГО БАНКУ ЩОДО ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ

АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

- ПРОВЕДЕННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ ВИМІРІВ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН
- ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН
- РОЗРОБКА ДОКУМЕНТІВ, В ЯКИХ ОБҐРУНТОВУЮТЬСЯ ОБСЯГИ ВИКИДІВ
- ОТРИМАННЯ ДОЗВОЛУ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

ВІДХОДИ

- ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ВІДХОДІВ
- РОЗРОБКА РЕЄСТРОВИХ КАРТ ОБ'ЄКТІВ УТВОРЕННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ
- РОЗРОБКА ТЕХНІЧНИХ ПАСПОРТІВ ВІДХОДІВ
- РОЗРОБКА ПАСПОРТІВ МІСЦЬ ВИДАЛЕННЯ ВІДХОДІВ
- РОЗРОБКА ПАСПОРТІВ МІСЦЬ ТИМЧАСОВОГО ЗБЕРІГАННЯ ВІДХОДІВ
- РОЗРОБКА ІНСТРУКЦІЙ ЩОДО ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

ВОДНІ РЕСУРСІ

- РОЗРОБКА ПРОЕКТУ НОРМАТИВІВ ГРАНИЧНО ДОПУСТИМОГО СКИДАННЯ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН У ВОДНІ ОБ'ЄКТИ
- РОЗРОБКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ БАЛАНСОВИХ НОРМ ВОДОСПОЖИВАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ
- ОТРИМАННЯ ДОЗВОЛУ НА СПЕЦІАЛЬНЕ ВОДОКОРИСТУВАННЯ

ІНШІ ПОСЛУГИ

- РОЗРОБКА ЗВІТУ ТА СУПРОВОДЖЕННЯ «ПІД КЛЮЧ» ПРОЦЕДУРИ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ (ОВД)
- РОЗРОБКА ПРОЕКТІВ ЗМІНИ РОЗМІРУ САНІТАРНО-ЗАХИСНОЇ ЗОНИ ТА ОТРИМАННЯ ВИСНОВКУ ДЕРЖАВНОЇ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
- ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНСАЛТИНГ – СТВОРЕННЯ ТА ПІДТРИМАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ЗГІДНО НАЙКРАЩИХ СВІТОВИХ ПРАКТИК
- ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ – ПЕРЕВІРКА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЗГІДНО МІЖНАРОДНИХ ВИМОГ

OFFICE@CERN.COM.UA

+380 67 620 33 55

@CERN.KIEV

WWW.CERN.COM.UA

